Nr. 139 (15.218). Lwów, środa 21. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 139 (15.218). Львів, середа 21. червня 1939. Рік LX.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060.
„ Банку Чеських Лєгіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (138) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського староства) вістку, що починається в наголовку від слів „Документ" в цілости і за закінчення новинки п. н. „Розпорядки тернопільського старости" від слів „Наше село" до слів „наслідки". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Ситуація в Тієнтсіні загострюється.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Сьогодні в Льондоні зійшовся комітет закордонних справ англійського уряду, щоб нарадитися над ситуацією, яка витворилася у звязку з ситуацією в Тієнтсіні. На тому засіданні відчитано звідомлення Форейн Офісу, міністерства торговлі й міністерства скарбу. Ті звіти мають теж проєкти окремих розпорядків, що їх можна було би застосувати як репресії проти японської акції в Тієнтсіні.

Премієр Чемберлен зложив сьогодні в палаті громад заяву про ситуацію в Тієнтсіні. Японські домагання — казав Чемберлен — скомплікувалися з приводу того, що до них долучено низку справ із куди більшим значінням, справ, що торкаються загальної політичної лінії. Японський уряд не поставив у тій справі ніяких офіціяльних домагань, але премієр висловив здогад, що до того ще можливо прийде. Мін. Галіфакс прийняв сьогодні японського амбасадора, з другого знову боку британський амбасадор у Токіо намагається вияснити ситуацію з японським урядом. У звязку зі справою Тієнтсіну британський уряд держуе звязки з американським та французьким урядом.

ЯПОНСЬКІ ЛЕТЮЧКИ І ПРОТЕСТ.

Японські агенти намагалися кольпортувати сьогодні серед китайців, які виконують поліційну службу у британській концесії, летючки, в яких закликали їх покинути негайно службу, погрожуючи їм на випадок непослуху репресіями супроти них та їх родин.

Агенція Домеї повідомляє, що японська військова влада зложила сьогодні протест перед британською морською владою у справі вивантаження британською канонїркою „Скреб" товарів у пристані Вугу та у справі поведінки англійських моряків при тій нагоді. Згадана канонірка вивантажила 14. ц. м. без дозволу японської влади у недозволеній полосі скриню з товарами. Проти японської стежі скермували англійські моряки скорострїли.

АМЕРИКАНСЬКЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО.

ТОКІО, 19. 6. ПАТ. Американський шарж да фер Думен відбув сьогодні рано конференцію з начальником американської секції в японськім міністерстві закордонних справ. Американський дипльомат повідомив офіційно японський уряд про декларацію Кордель Гала, який пропонує посередництво американського генерального консуля в Тієнтсіні у справі ліквідації японсько - англійського конфлікту, очевидно, якщо зацікавлені уряди на те погодяться. Безпосередньо після конференції з начальником американської секції Думена прийняв мін. Аріта. Вістка про ті розмови дала притоку пресі снувати найріжнороднїші здогади на тему майбутнього посередництва Злучених Держав. Не зважаючи на офіційне становище японського уряду, який відкидає медіяції третіх держав, японська прилюдна думка признає, що в цьому випадку одиноким природнім арбітром є Злучені Держави.

ЯПОНСЬКА БЛЬОКАДА НЕ ЗВЕРНЕНА ПРОТИ НІЯКОЇ ІНШОЇ ДЕРЖАВИ.

Урядовий комунікат, що його проголосило японське командування сьогодні в полудне у Тієнтсіні стверджує, що англійська думка, буцімто японська бльокада скермована проти інтересів всіх держав, які мають свої інтереси в Китаю, невірна. Японська бльокада не скермована проти ніякої іншої держави, а вже найменше проти Америки. Японське командування відкинуло британський протест у справі особистого трусу британських громадян. Британське командування не може погодитися на те, щоб англійських громадян ставити нарівні з іншими. Тому Англійський ген. консуль у Тієнтсіні поручив англійським громадянам не покидати концесії, за винятком справжньої потреби.

Як подають останні вістки, колючі дротяні засіки, що їх поведено довкола Тієнтсіну наелєктризували сьогодні вечором струмом натуги 220 вольтів.

ТОКІО, ПАТ. Всупереч усім поголоскам про те, що Америка запропонувала своє посередництво, тамошні політичні кола рішуче заперечують ту вістку і твердять, що розмова в міністерстві закордонних справ не торкалася Тієнтсіну, але низки справ, що торкаються взаємин між Японією та Злученими Державами.

Знову ж як подає ПАТ Галь заявив представникам преси, що американський шарж да фер запропонував японцям далі свої послуги, але тільки в конкретній справі видачі 4 китайців. Таку пропозицію зроблено ще перед початком бльокади.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА НА ВОДАХ ТІЄНТСІНУ.

ВАШІНГТОН, 19. 6. ПАТ. Міністерство маринарки оголошує, що торпедовці „Поль" і „Джоне" та мінолов „Фенч" прибули вчора до Чінфу на полудне від Тієнтсіну, щоб скріпити американську ескадру, яка там перебуває. Важкий кружляк „Авгста" та легкий кружляк „Мерблігід" находяться вже від тижня в Чінвантав. Крім того проголошено, що адмірал Ярнель, який тепер переводить інспекцію морських частин Злучених Держав, прибуде в понеділок до Тієнтсіну, щоб особисто познайомитися з положенням американської кольонії.

Стан облоги в Гайфі.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Сьогодні виконано в Гайфі жахливий у своїх наслідках бомбовий атентат. На ярилнім ринку та в жидівській дільниці під горою Кармель вибухли незвичайно сильні бомби. Вибух на арабськім ярилнім ринку, на якому вже кількакратно вибухали бомби, був жахливий у наслідках, бо він спричинив смерть 18 арабів та ранив 24. Негайно після вибуху юрба розлючених арабів укаменувала жида, який стояв оподалік та кинулася на поліційний вантажник, який стояв саме перед комісаріятом. Юрба знищила авто і зранила шофера. Щоб не допустити до дальших демонстрацій у місті, влада проголосила в місті виїмковий стан. Військо обсадило стратегічні точки, стримано цілий коловий рух. Крамниць взагалі не відчинено. В пізніших рянних годинах юрба музулманок із серпанками на лиці демонструвала перед вікнами німецького консуля. Поліція розігнала демонстрантів і привернула спокій, одначе в місті ще ввесь час побоюються виступу розлючених масакрою арабів.

Ще одна спроба порозумітися зі Совітами.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. На сьогоднішньому засіданні палати громад премієр Чемберлен заявив, що у вівторок пополудні амбасадори Великої Британії та Франції в товаристві Стренга відвідають совітського премієра Молотова, якому подадуть англійсько-французькі пропозиції. Остання розмова з Молотовом відбулася в пятницю пополудні, підчас якої совітський премієр подав амбасадорам низку завваг свого уряду у звязку з поданими йому пропозиціями.

ЗНОВУ РИБАЛЬСЬКИЙ КОНФЛІКТ ІЗ СОВІТАМИ.

ТОКІО, 19. 6. Агенція Домеї повідомляє, що к. 200 японських рибалок та робітників рибного промислу вернулися з Камчатки до Японії, бо совітська влада відмовила їм права доступу й виконування своєї праці. У звязку з тою справою японський віцеміністр закордонних справ Савада відбув конференцію зі совітським шарж да фер у Токіо та домагався, щоб японські робітники дістали дозвіл виконувати свою дотеперішню працю на Камчатці.

Польська відповідь на ноту Ґданського Сенату.

ҐДАНСЬК, ПАТ. У відповіді на письмо Сенату вільного міста Ґданська, в якому ґданщани закидували польським митним інспекторам, що вони переступають рамки своєї діяльности передбаченої умовами, ген. комісар Польщі вручив сьогодні Сенатові Вільного Міста ноту, в якій виказує всю безпідставність такого роду закидів та їх тенденційність.

Стара і нова ситуація у „Просвіті".

Львів, 19. червня 1939.

Становище городського старостства у Львові, яке не приймає до відома вибору нового Головного Виділу „Просвіти" та наказує перевести Надзвичайний Загальний Збір (у надто короткому часі 4-ох тижнів), створює нову ситуацію у цій нашій найстаршій, найповажнішій та найпопулярнішій краєвій установі. Одначе ця нова ситуація має тільки формальний характер. Можна хіба тільки з її приводу висловити жаль, що знову маємо випадок активної інгеренції адміністраційної влади у внутрішнє життя української культурної установи. У звязку з цим можна висловити також жаль, що деякі промовці на недавньому Загальному Зборі „Просвіти" у красномовному палі у такій формі громили „демолібералізм", що їхні виводи залишились не стільки у памяті „демолібералів", скільки у точніших записках трьох делегатів адміністраційної влади. Можемо висловити вкінці жаль, що у мотивах рішення городського староства є аргумент, що назвисько одного з членів нового Гол. Виділу подане в офіціяльному звіті, взагалі не було на зборах піддане голосуванню. Не знаємо, хто піддав думку полагодити „вибір" відсутнього 15. члена нового Головного Виділу такою скороченою процедурою, але краще було б, щоб на будуче польська адміністраційна влада не потребувала вчити українських діячів подробиць статуту наших установ.

Але все це речі натури формальної. І тому та нова ситуація не змінює сутньої ситуації „Просвіти", тієї, яка була і перед і після останнього розпорядку городського староства. Внаслідку того розпорядку треба буде, очевидно, ще сильніше підкреслити, що шум, який знявся довкола останнього Загального Збору „Просвіти", не мав нічогісінько спільного з якимись груповими, **партійними чи персональними амбіціями.** Можна і треба буде ще більш підкреслити ту всезагальну пошану, якою втішається у цілому українському народі „матір українських товариств". Коли буде офіціяльно розписаний Надзвичайний Загальний Збір — дозволимо собі ще раз докладніше перейти ті внутрішні справи „Просвіти", що їх мав полагодити останній Збір (частинно поладнав, частинно ще більш ускладнив) та які станутъ на черзі нарад цього Збору. Скажемо тільки загально вже нині: розпорядок адміністраційної влади та Надзвичайний Загальний Збір не можуть стати притокою до того, **щоб яканебудь аномалія „Просвіти" зперед дня 8-го червня ц. р. мала найти собі виправдання та підтримку у цій новій формальній ситуації.** Скажемо виразніше: коли наприклад проти деяких членів старого Головного Виділу були поважні закиди за їхню поведінку продовж 3-літньої каденції, то ті закиди діють надалі і ті діячі в ніякому разі не можуть входити у спис кандидатів до нового Виділу, що вийде з Надзвичайного Збору. Бо річ не в особах, тільки **в атмосфері тої моралі, яка мусить панувати в українських установах, та якої нікому не вільно нарушувати.**

* * *

Суттєва „стара" ситуація, в якій надалі находиться централя „Просвіти" і всі її клітини від гори до долу, **полягає у засаді віповідальности.** „Просвіта" для просвітян так само, як НТШ чи яканебудь інша фахова установа — для фахівців тієї установи і тих, що з неї користають, які вкладають в неї активний чи пасивний капітал праці. Але за **всі** загально-національні вартости, в данному випадку за **всі** українські загально-національні установи й організації відповідає зорганізоване громадянство. Тими зорганізованими відповідальними перед рідним народом та перед його історією чинниками є легальні **політичні партії.** Так воно було, може у будуччині перестане бути, але покищо все ще є **у цілому світі.** До своєрідної модної нині у нашому громадянстві кампанії проти політичних партій — ще вернемось, як до окремої теми. Зазначимо тільки відразу, що люди, які ведуть таку кампанію, є або громадсько-політичними „наївниками", які повинні прочитати бодай найпопулярніші підручники всесвітньої історії та історії суспільних рухів, або прикриваються свідомо гаслом „протипартійництва" з промовчанням відповіді на запит „чим заступити політичні партії"? — щоб сіяти анархію та серед тієї анархії пекти власну печеню — печеню не партії, тільки гуртка, кліки, котерії. Але це — як кажемо — тема окрема. До окремої теми теж належить факт упадку популярности всіх політичних партій (не тільки в українців). Признаємо згори, що такий факт є реальною дійсністю. Але це явище таке многогранне, з такими пречисленними глибокими і поважними причинами, що було б найбільшим примітивізмом, коли б витягати з нього короткий висновок: „геть з партіями, хай живе анонімова безвідповідальщина". Тимчасом останній Загальний Збір „Просвіти" був саме перемогою такого гасла.

Річ не в тім, чи партії — злі чи добрі, чи вони у своїй практичній діяльности успішні чи невдачні. Річ не у реформах, які може дійсно повинні прийти в усій структурі українського суспільно-політичного життя. Річ у тім, що в даному моменті у нас є, річ у тім, що покищо нема ніодної такої політичної партії, яка мала би силу і змогу заволодіти цілим українським суспільницьким тереном, стаючи **монопартією.** І річ у тім, що єдиним льогічним висновком з такої ситуації, яка є, це міжпартійна консолідація, не у тому розумінні, щоб люди торгували ідеями та „гонорами", але у тому, щоб люди доброї волі ріжних напрямків час-до-часу сходились та порозумівались щодо такого вирішування актуальних питань, яке у даній ситуації — найкраще. Вихідною точкою є аксіома, що в нинішній українській ситуації, повторюємо: **українській** ситуації, а не ситуації якоїнебудь одної **партії,** — імперативною вимогою є **недопускати до внутрішньої громадянської гризні на ніякому полі.**

На терені „Просвіти" не діють ніякі партії. Хто каже, що за „Просвіту" боряться „партійники", той торочить нісенітниці, або вживає свідомої демагогії, бо у такому твердженні криється закид, що в українських партіях сидять люди, які відмежовують якісь абстрактні інтереси партії від інтересів установи та які воліють бачити радше загибіль установи, коли вона має дати сатисфакцію якійсь парт. амбіції. Бо амбацією кожної відповідальної партії мусить бути найбільший і найкращий **розвиток установ,** в яких працюють її члени, а національно-політична відповідальність полягає саме у свідомости, що інколи партія та її люди можуть, ба навіть мусять стояти осторонь справи — дорогої всім „партійникам" і „непартійникам", дорогої всім членам нації.

Отож на терені „Просвіти" були і є тільки просвітяни. Але коли на тому терені за останніх три роки назбіралось безліч матеріялу, що викликував найбільший острах за саму установу в чинників, які є покликані до того, щоб слідкувати за цілістю українського дорібку, то вони узгіднили плян — добрий чи злий — але такий, який ґарантував бодай на перехідний час, до часу зміни нового статуту установи, розмірний спокій в. установі та розмірно пристойні, унормовані методи суперництва ідеольоґічних течій на верхах і низах, того суперництва, яке мусить іти і дальше. Тимчасом знаходиться хтось, кому така полагода справи не подобається. Переходить до денного порядку над постановою всіх істнуючих українських леґальних політичних партій та мобілізує своїх однодумців чи таких, які зобовязані до солідарности з інших мотивів, — і переважає становище партій.

Ми вже казали на цьому місці, що воно може і додатньо свідчить про організаційну меткість і хист даних людей. А проте воно не є зовсім мірником їх ідеольоґічної та організаційної сили та слабости партій. Таким критерієм могло б бути тільки явне та зорґанізоване суперництво обох сторін. У таких обставинах, в яких перемогла остання більшість на Заг. Зборі „Просвіти", могла перемогти кожна зорґанізована та підготована група. Бо нема найменшої штуки на 180 делегатів (таке було пересічне число голосуючих) — підготовити собі 50—60 „своїх", а 30—40 зеднати вже на салі. Не було ніякої штуки прийти зорганізованою лавою на збори львівської філії і вибрати своїх 24 делегатів, самих „головачів", які потім здебільша ввійшли до Головного Виділу. Сьогодні можуть втяти таку штуку „Орли", завтра „Сокіл", післязавтра „Луг" чи яканебудь неполітична орґанізація, ба навіть котрийнебудь директор нашої великої центральної установи міг би — коли б хотів — таким робом змайоризувати збори „своїми" людьми і своєю „ідеольоґією". До чого воно довело б?!

І тому вважаємо, що далі важною є стара і незмінна засада: громадської відповідальности за всі зорґанізовані прояви національного життя. Відповідають не лише статутово відповідальні члени. Відповідають саме політичні партії, які істнують на те, щоб орґанізувати нарід в усіх царинах — політики, культури й економіки. І не може ніхто ставати на вигідне становище: „мене партії не цікавлять і мене не зобовязує їхне становище в ніякій справі, — коли схочу — можу їм показати, що зумію їм напакостити". „Їм" чи засаді відповідальности та громадської дисципліни?!

„Просвіта" є таким тереном, що на ньому мусить панувати почуття громадської відповідальности і громадської дисципліни. І замість того, щоб Загальний Збір „Просвіти" був грищем анонімової безвідповідальщини — мусить на ньому проявитись найбільш зразкова національно-громадська дисципліна. Та дисципліна диктує нині: бути обєднаним та в імя ідеї не вводити в національне життя анархії.

*

Члени і нечлени політичних партій, але люди доброї волі, яким лежить на серці добро „Просвіти", завжди мали плятформу зійтись та порозумітись щодо справ тієї установи. Ця плятформа після останнього розпорядку влади — ще ширша і більш актуальна. Про просвітянську вартість кандидата до Виділу не рішає його партійна приналежність, таксамо, як на санації „Просвіти" не повинна затяжіти амбіція ніякої одної партії чи групи. І „Просвіта" не може бути тереном розгри партій. Або люди доброї волі з усіх політичних партій і течій зійдуться і зложать новий Головний Видів, який був би фаховий, працездатний та втішався би загальним довірям, або це не станеться і спір з львівського терену перейде в край, спричинюючи великанські втрати найстаршій нашій установі.

Ік.

З польської преси.

Панове німці, отямтеся перші!

Під таким наголовком пише у виленському „Слові" з 17. червня відомий польський публіцист Цат ось-що:

„Берлінер Берзен Цайтунґ" симпатично оцінила статтю п. Люпа, що писав до нас з Берліна на тему: „Кажім поважно про Німеччину". Берлінський часопис назвав цю статтю **отямленням** польської преси.

Якщо йде про **поважне** обговорення німецьких справ, то „Слово" від самого початку конфлікту з німцями є такої думки. Нам гидке те, що в Росії мало назву „лубочної літератури": як козак Крючков одною пікою вбив 12 німців; як шапками закидувано японців. Читаю в одному з часописів, врештою знаменито редаґованому, що якась анґлійка чи росіянка „викрила" жахливу таємницю. Ось по Німеччині курсують поїзди, повні трупів і хробачні. Це просто цвинтарища розстріляних, перевожені по шинах, бо Ґестапо не має вже місця їх поховати! Ця росіянка відкрила цю жахливу таємницю тільки тому, що її екстра-люксусовий поспішний поїзд схибив дорогу й поїхав залізничим шляхом, що недоступний для чужинців!! Один з трупів, що його везено тим поїздом-цвинтарем розказав це згаданій росіянці на вухо через вікно. Одначе це завважали і росіянка спаслася від неминучої смерти, вдаючи глухоніму.

Цього роду нісенітниць — пише п. Цат — не будемо, очевидно, друкувати, хоч вони появляються у воєнних часах серед усіх народів та в усіх державах. Все є люди, яких темперамент домагається ідіотизмів. Одначе з тези п. Люпа, щоб про Німеччину казати поважно, зовсім не виходить, що польська преса „отямилась" у такому розумінні, в якому цього вислову вживає німецький часопис.

Бо — заявляє п. Цат — „польська преса здає собі справу з її (Польщі) загрожень безпеки, що нам

стверджує, що зачіпною стороною є німці. Ми — польська преса — тільки боронимось і до оборони наш хоробрий нарід взиваємо. Німці провокують нас.

Німеччина забрала Австрію, Судети та Чехію. Польська преса багато краще і скорше ніж польські офіціяльні чинники добачила в тому надмірне побільшення сил нашого сусіда, побільшення, якому не товаришило й не відповідало ніяке подібне побільшення Польщі. Рівновагу сил в революційний спосіб нарушено в користь Німеччини.

Німці виповіли нам договір про невживання сили. Що варті такі договори, якщо їх виповідають. Заключування їх в такому випадку не має сенсу.

Врешті німці приноровлюють у Гданську постійну систему провокації, в тому Гданську, що й так аж по вуха німецький, який править собою сам як хоче, а зі звязку з Польщею тягне самі користи, ніякого мінісу. **Отже гданські провокації вказують на те, що німці хочуть напасти на нас, побити та упокорити нас. На це не позволимо. Ми славяни, але не чехи. Чекаємо спокійно на війну.** (Наше підкреслення. — Ред. „Діла").

Та з того, що ми готові до війни, ще не виходить, що ми бажаємо собі війни. Ніхто в Европі не хоче війни, не хоче її також Польща, бо війна тільки ослабить наш континент, як його ослабила остання велика війна. Тому ми бажали б, щоб **опамяталась німецька преса**, що підбехтує проти Польщі, щоб **отямилась німецька політика**, як викликує випадки в Гданську, Польщі непотрібні, для Гданська погубні, погубні теж для Німеччини. **Мусить цофнутись той, хто зачав.** На це нема вже способу. Отямтесь перші, панове німці."

Виходить, що п. Цат-Мацкевич не втратив надії на мирну полагоду польсько-німецького конфлікту і тільки домагається з престіжевих оглядів, щоб пропозиція на замирення вийшла від Німеччини.

—о—

„Рука і меч".

Слова польського поета К. Уейського, що треба „карати руку, а не сліпий меч" пристосовує „Газета Польска" (з 19. VI.) до відносин у львівському високошкільному польському середовищі схарактеризованих у меморіялі групи професорів львівської політехніки та львівського університету до міністра освіти у Варшаві.

„З уваги на цей трагічний львівський документ — пише „Газета Польска" — мусить лопнути шкаралупа знечулення та рівнодушности, а рука, що тримає меморіял, мусить задрожати з неспокою і тривоги. Бо чи може бути інакше, коли цей документ заторкує такі поняття, як **честь народу і моральний кодекс з одної сторони, а молодість з другої**, і коли він бє на алярм, що між тими цінностями в деяких середовищах не тільки перестала існувати гармонія, але що витворилась бездонна пропасть. Чи може бути інакше, коли тереном безкарного, бодай досі, топтання національних імподерабіліїв є **Львів, Львів**, місто, що для кожного поляка має святочний звук, місто — символ, місто найшляхотнішого пориву та пожертвенної крови, місто цвинтаря Оборонців, де, здається, на кожному хресті блестить напис: польська молоде, глянь на цей хрест!...

Чи може бути інакше, коли тереном скритовбивчих замахів — це шановні мури, прикрашені хрестом Оборонців Львова і коли атмосфера фальшу та гльорифікації злочину заступила безсмертну легенду, стоплену з первнів юности, чести й геройства? Коли сьогодні, на згадку вчинків, що їх доконують здеправовані одиниці, які мають вплив на життя львівської молоді, румянець сорому покриває чоло чесних поляків, а марево анархії, що його ті одиниці впроваджують, щораз більше прислонює ті первні, символом яких є хрест Віртуті Мілітарі в гербі міста семпер фіделіс?

Є в душі народу струни, особливе вражливі та чуткі; торкнення їх може викликати такий могутній акорд обурення і гніву, що будуть мусіти задрожати ті всі, які думають, що честь народу можна так само безкарно потоптати, як безкарними були досі ганебні напади і морди на „екстериторіяльному" й вийнятому зпід суверенности права терені..."

Завішення внутрішніх суперечок і партійної боротьби з огляду на повагу хвилини, в якій Польща находиться, зовсім не означає — пише далі „Газета Польска", — **що вчинки анархічних елементів лишаться безкарними. Там, де йде про честь народу не може бути пощади, тимбільше, що**

„сталась нечувана річ! Міністр освіти й ректор високої школи візвали легально існуючі академічні товариства, щоб осудили вчинки, які боже та людське право уважають злочинними. Не домагались ніякої експіяції, не зажадали видачі винуватих, домагались тільки плятонічного осуду злочину. А проте керманичі тих товариств відмовили навіть того роду формальної сатисфакції! „Моральний розклад", про який пишуть львівські професори, сягнув в одному академічному середовищі так глибоко, що досяг меж незаслоненого нічим морального нігілізму. Акти терору у львівському академічному середовищі в очах деяких провідників молоді, що виховались у тому середовищі, виправдують боротьбу за якийсь світогляд. Та цього мало: цей „світогляд", світогляд, що оправдує морди, має безличність називати себе „національним" і „католицьким" світоглядом."

„Газета Польска" кінчить закликом:

„Отже найвищий час зачати радикальну й безкомпромісову боротьбу з лихом, з деправацією молоді, що її ширять під такими гарними гаслами. Також крайня пора здати собі справу з того, що сувора кара мусить постигнути не тільки безпосередніх справців подій та нападів, але також дійсних керманичів та інспіраторів, яких голос народу цілком докладно називає."

Коли брати цей голос органу ОЗОН-у та одночасно офіціозу нинішнього польського уряду як вислів авторитетних варшавських кол, то вбивства жидівських студентів на львівській політехніці, що мали своїм наслідком меморіял 18-цятки професорів львівських високих шкіл, готові покінчитись не одним поліційним та прокураторським слідством, але принести також якісь реформи у львівських високих школах. Та проте значна, коли не більша частина польської преси, перестерігає уряд перед надто радикальними заходами на терені високих шкіл і намагається брати львівську високошкільну молодь в оборону перед урядовими репресіями. Вбивника чи вбивників жидівськоог студента на політехніці й досі — по кількох місяцях — ще не віднайдено.

Продовження волинської друкарської традиції.

„КНИЖКОВІ ЗНАКИ" НІЛА ХАСЕВИЧА.

Варшава, в червні 1939.

Останнього дня минулого року дочекалися варшавські українці несподіваної статті. Інж. Павло Дурбак помістив у „Ділі" цікаву статтю з заввагами про місцеве українське життя.

Барви, що в них воно нарисоване пером інжиніра-обсерватора були невеселі, сірі, темнаві, настрій далекий від того, з яким звикли наші „подорожники" з галицької метрополії описувати українські осередки чи кольонії, розкинені по чужині.

Віяло з тих заввааг чорним песимізмом, розясненим лише маленькою дозою надії, що згодом може в Варшаві буде краще.

На варшавських українців цей песимізм галицького обсерватора, на щастя, не мав поганого впливу. Хто зна чи поміркована критика не є кращою заохотою до праці, як суперлятивна похвала...

А все-ж серед нашої варшавської кольонії значно краще і значно веселіше, як це видалося осамітненому авторові подорожніх вражінь.

Як приклад згадаємо про перше з краю варшавське українське товариство — Український Мистецький Гурток „Спокій", тимбільше, що саме на днях закінчився у „Спокої" багатий рік діяльности, увінчаний наче золотим дипльомом — вартісною і рідкою (в сьогоднішніх „воєнних" часах має хтось охоту на такі історії!) власною публікацією — „Книжковими знаками" артиста-маляра і графіка Ніла Хасевича.

Можемо сміло заложитися, що сім десятих варшавської української кольонії не знає як виглядає цей талановитий волинський „хлопчина" (Хасевичеві вже більш як трицять літ), що йому Бог, давши непересічний талант додав ще й велику скромність, що не дозволила мистцеві бравурно переходити життям дорогою успіхів і легеньких осягів.

Хасевич — дитина волинського села приніс свій, назначений стигматом органічного українства талант у полотняній торбі. Прийшов з ним перед добрим десятком років у велике місто і тут, завдяки впертій вдачі, небуденному хистові і добрим людям, що як могли, так ним заопікувалися — став мистцем з вищою фаховою освітою.

Життя не було для Хасевича, ласкаве. Сутеринка, „бігос" у „Марсі"; малювання рухомих декорацій для задовжених театрів на возах і це все, без чого не має справжньої мистецької дороги по досвід, по усмішку пережитого знання, по славу. У щоденних турботах за прожиток не міг Хасевич заблиснути зорею широким українським глядачам і знавцям мистецтва. Удень — для хліба, вночі — десь у кутику — для себе і для мистецтва, а може вірніше для мистецької культури свого народу працював над своїми ініціялами та екслібрісами.

Але про це все таке відоме і таке дороге майже кожному бідоласі-коханцеві Муз запізно вже писати сьогодні. Сьогодні, коли мистця Хасевича, заблуканого в якесь глухе волинське село шукають англійські листи з далекої Америки, листи-запрошення дати свої праці на тамошні вистави — годі лізти артистові в його метрику і в минуле...

На закінчення своєї річної праці видав „Спокій" репрезентативний альбом „Книжкових знаків" Ніла Хасевича, свого члена основника у 200 примірниках. Самі чудово відбиті екслібриси попереджує передмова Тадея Лешнера.

Підкреслена у ній особлива позиція українського екслібрісу, піднесеного на висоту Нарбутом, Кричевським, Сахновською та великим модерністом Павлом Ковжуном. На тлі їхньої творчости, з їхнього духа виріс Хасевич.

Велика заслуга Хасевича-графіка це те, що усідомивши значіння мистецтва і суспільну ролю мистця, львину частину своєї творчої енергії присвятив мистецтву книжки. Його прегарні ініціяли, скомпоновані 1932 р. можна сміливо поставити побіч аналогічних творів Нарбута; вони здобули відразу для молодого мистця загальне признання. Одначе улюблена його праця бібліотечний знак. За 6 років (від 1932) виконав мистець поверх 20 екслібрісів зі свіжою інвенцією. Він представник поміркованого реалізму зі спокійним клясичним виразом.

Хасевич розуміє дуже добре, що бібліотечний знак це не лише більше або менше чарівний образок з дочепленим написом, що вказує

імя і прізвище власника бібліотеки; це не пустий декоративний мотив замкнений згори, збоку чи здолу рядом буков, уложених у сакраментальний напис. Вихідною точкою для нього при компонуванню бібліотечного знаку є особа бібліофіла його духова структура. Хасевич уміє вичути атмосферу бібліотеки, зловити якби на гарячому вчинку інтимні нахили її власника.

Хасевич це передовсім знаменитий знавець букви. Під тим оглядом він має велике поле до попису, як надійний континуатор славної традиції волинських українських друкарів.

Зле сталося, що редакція альбому не допильнувала коректи тексту. В деяких примірниках альбому вклеєно подвійно однакові екслібриси. Є теж там імовірно огріхи.

Але вони не зменшують того позитивного враження, яке дає цілість праці мистця Хасевича, та його нереклямованих, але упертих у праці товаришів зі „Спокою".

КТВ.

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322

Є ЗЛІКВІДОВАНЕ,

тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

ч. 504060

Редактори вчаться стріляти...

Синдикат Львівських Журналістів уладив у стрільниці на майдані Східних Торгів змагання у стрілянні для членів Редакцій усіх львівських щоденників.

Коли я прийшов, картина була така: на одному сіннику лежав редактор Л. („Гонец"), на трьох інших редактори Н., П. і Р. („Хвіля"). Цілість виглядала куди менше боєво, як уявляють собі читачі.

„Чоловік стріляє — Панбіг кулі носить" — каже пословиця. Тут стріляли редактори, а кулі носив п. Куронь. Носив і продавав по 4 сот. Дешево, як борщ. — Купуй, брате і стріляй. Десять разів, двацять — ану ж вцілиш. Придасться. У родині, в товаристві, взагалі. На війну також.

Редактор Н. скинув камізольку і жалівся, що на животі погано лежати, бо він після обіду. По чотирьох стрілах редакторові П. (теж „Хвіля") зіпсувався „карабінок" і викликали інструктора. Третій редактор з „Хвілі" після кожного стрілу обтирав хусткою велику лисину. Одинокий редактор з „Ґоньца" гатив, як німий, цільніше зрештою, як у своїх політичних статтях. Сінник був мабуть вигідний і він із нього не хотів злазити. Десять вистрілив, потім знову десять і ще раз десять.

— Кожна редакція може вислати всіх своїх людей. Хай би вправлялися. Потім трьох найкращих стрільців вибере до елімінаційних змагань. Є бронзові медалі, срібні й золота. А ви спробуєте? — питав ввічливо п. Куронь.

Чому не спробувати? „Ґонец" якраз зліз із сінника („собача кість, нога здеревіла!") і я поліз на теплий ще сінник. Проти мого кріса, 100 м. далеко, було становище „10". Якраз змінили „тарчу" і я заплатив 10 куль. Інструктор признав, що лежати вмію, а я думав про те, що маю витерті обцаси і що їх тепер кожному видно. Редактор з „Ґоньца", привітна людина, пішов на становище, точніше — в яму перед становищем, звідки бляхою на дручку мав показувати, чи бю в саму середину „тарчі", чи Богові в вікна.

Я стрілив раз. Бляха на дручку залітала нервово, як маятник. Не вцілив. Бю вдруге. Бляха знову літає. Бю втретє. Бляха літає. Я дістав нерви. Стріляю. Що скажете? В саму бляху попав, аж мій сусід жахнувся.

З дальших шістьох куль, які я вистрілив, було дві „десятки", одна „шістка", дві „трійки" і одна — ніщо. Богу дякувати — скінчив. Мій сусід, якийсь незнайомий журналіст, що ляг на сінник і мав проти себе становище ч. 9, просив, щоб я йому дозволив стріляти в 10-ку. Чому? — питаю.

— Бо, відзі пан, я троху зезуєн...

Був би я дозволив чоловікові, коли йому цього потрібно до щастя й золотої медалі, але інструктор вперся, що на війні стріляється тільки проти себе. Бог з ними! — подумав я. Тимчасом редактор з „Ґоньца" приніс мою „тарчу" з дірами і просив, щоб я ішов трохи вимахувати бляхою.

Пішов. Сів у рів. Гатить. 10 (тобто — середина). Знову 10. Знову 10. Нема що вимахувати. Бляха від моєї кулі пігнена, відбилася куля. Небезпечно, бачу, було з тим, що стріляє. „Ґонец" гатить знову. 6. Ще раз. Всі десять лишилися на чорному. Гірше стріляв мій зизуватий сусід, його приятель, що сидів в ямі коло становища 9. та затискав зуби.

— На лікаря подався, чи що? Пів години сиджу і 3 кулі вцілило.

Я відчіпив „тарчу" і пішов до сінників, щоб показати редакторові з „Ґоньца", що добре стріляє. Приходжу: сварка. З чого? І він і той з „зизом" стріляли в одну й ту саму „тарчу", в ту „10-ку", під якою сидів я.

Розбирайте самі, хто з вас добре стріляє — вирішив я, подякував і пішов. Попрощався і з цим і з тим. Сварка йшла далі. Пан Куронь, що носив кулі, запрошував на позавтра.

Позавтра? Гаразд! Пів міста приведу. У нас, хто напише новинку — той уже „редактор" і на цих змаганнях у стрілянні для редакторів напевно трьох зпоміж них таких буде, що стрілятимуть не у бляху, як я і не по двох в одну „тарчу".

Анатоль Курдидик.

P. S. Адреса змагань: Стрільниця на Повиставовій Площі. По 4 ґр. куля. Дешевше бути не може.

З українського життя у Празі.

УКРАЇНСЬКА ҐІМНАЗІЯ В МОДРЖАНАХ БІЛЯ ПРАГИ.

Українська ґімназія, що вже істнує 13 літ, зпершу в Празі, потім кілька літ у Ржевницях, а тепер уже другий рік у Модржанах, знайшлася від хвилини катастрофи у Карпатській Україні в незвичайно тяжкому положенні. Її заснував відомий діяч, покійний М. Шаповал. Першим її директором був визначний український педагог проф. д-р Яким Ярема, після нього проф. А. Артемович, відтак 2 інші, тепер уже 3 роки проф. Григорій Омельченко з Кубані, що визначається великою енерґією і незвичайною запопадливістю.

Видатки на ґімназію покриває зі свого буджету міністерство шкільництва, що передає призначену суму через Товариство допомоги українським школам у ЧСР, якого статут затвердило міністерство внутр. справ 19. грудня 1931 під ч. 81.133.

Теперішньому директорові пощастило добути згоду відповідних високих урядових чинників, щоб головою кураторії Т-ва допомоги українським школам міг бути вибраний, по одержанні також його згоди, предсідник Чехословацького Сенату д-р Франтішек Соукуп. При помочі цього голови удалося було забезпечити істнування ґімназії на 3 роки. Але прийшов катастрофальний рік для Чехословацької Республики. Вона мусіла відступити заселені німцями краї Великій Німеччині. Оставщі землі — Чехи і Морава, що перестали бути державою в міжнародньому значінні, попали під протекторат Вел. Німеччини. Вони ліквідують свою армію і міністерство заграничних справ, дістали сотки тисяч свого урядництва з обсаджених і відірваних земель та попали у велику матеріяльну скруту. **Це змусило попередній і нинішній чеські уряди здержати всі виплати, що не вяжуться тісно з їхнім національним життям.**

Наслідком того зажадало міністерство шкільництва, щоб кураторія предложила плян ліквідації української ґімназії з днем 1. червня ц. р. Але як Кураторія, так і Дирекція та громадські орґанізації: „Український Комітет", „Українська Громада" і „Центр. Союз Українських Орґанізацій" ужили всіх заходів, щоб забезпечити ґімназії державну підтримку. Тимчасом осягнено небагато, бо лише відсунення закінчення шкільного року на 10. червня та обіцянку, що й на слідуючий рік якусь підмогу виплатять.

В попередньому шкільному році призначено й виплачено з буджету міністерства шкільництва 535.000 кч., а на цей рік з призначених 510.000 кч. покищо виплачено ледви половину, хоча шкільний рік уже кінчиться. Відомі події відібрали можність багатьом родичам-еміґрантам правильно платити за удержання дітей в інтернаті, а від березня всі діти з Карпатської України опинились без ніякої підтримки. Ізза недостачі відповідних матеріяльних засобів та потрібного кредиту Управа інтернату з великим напруженням сил і дуже слабо віджпвляє дітей; на сніданя дітям часто дають лиш чай та сухий хліб, що сильно відбивається на вигляді та здоровлі дітей. Перед роком ґімназія мала коло 200 школярів, а з того коло 100 з Карп. України. Цього року це число було зменшилось на 134, в чому було 58 дітей з Карпатської України, бо багато дітей лишилося у ґімназії оо. Василіян в Ужгороді, що її перенесли відтак до Вел. Бичкова. Нині це число збільшилося знову на 15 дітей — збігців з Карп. України. З цього числа 143 дітей приміщено в інтернаті; з них 8 даром, 10 за повну оплату 250 кч., а решта за оплатою 60—150 кч., які тепер з вище наведених причин майже зовсім не вплививають.

Професорський збір складається з 20 сил з директором на чолі та з 5 виховниць і виховників. Більша частина з них — це помічні сили, яких місячна платня виносить 400—600 кч.; останок — договірні професори з платнею коло 1.300 кч. місячно.

Ґімназія разом з інтернатом міститься у великому будинку з великою салею для спільної їдальні, де відбуваються всякі шкільні й українські та чеські державні свята, а зимою також руханка. Перед роком виступав там Український Театр „Нова Сцена" з виставою оперети „Запорожець за Дунаєм". Ґімназія має 8 кляс і підготовну клясу; тут примістився також діточий притулок з Подєбрад, в якому є діти в передшкільному віці. Книгозбірня ґімназії має понад 15.000 книжок. При ґімназії гарно розвивається Український Пласт, який нераз гідно репрезентував український нарід на ріжних місцевих, державних та міжнародніх пластових зїздах у Празі.

Ґімназія сповняє не лише велику виховну і культурну місію, але самим своїм істнуванням грає визначну ролю і в ширших громадських кругах. **Тому удержання цієї одинокої української ґімназії поза границями України мусить бути справою престіжу й національної чести Української Нації.**

В короткому часі, за несповна 3 місяці, діяльність ґімназії або буде продовжуватися або закінчиться, а дотепер маємо лише непевні обіцянки на допомогу уряду. Українська суспільність за кордоном, що в короткому часі зуміла зложити сотки тисяч на оборону Карпатської України, мабуть не занедбає обовязку удержати свою одиноку середню школу за кордонами Батьківщини.

УКРАЇНЦІ З ПРАГИ НА ПРАЦІ В НІМЕЧЧИНІ.

По припливі нової української еміграції з Карпатської України число безробітних збільшилося. Український Комітет з Комітетом допомоги збігцям з Карп. України мусів подбати про якусь працю для них. І так пощастило вже умістити кілька соток осіб на фізичних працях, пару десяток інжинірів навіть на фаховій праці. В Зелені Свята кількадесять осіб уже приїхало було навіть на відпустки на кілька днів. За 5—6 тижнів праці вони заощадили собі понад 100 марок, себто понад 1.000 к., за що собі тут закупили одяги, білля, обуву і т. п., бо тут за ті гроші більше можна купити, ніж у Німеччині.

Багато з них — це бувші учителі й урядники. Працюють переважно при будові доріг і у фабриках. Приміщення мають дуже добре: чисті кімнати з електричним світлом і купелями, а харчі в кантинах добрі й на тамошні заробітки недорогі. Своїм положенням цілком вдоволені, що є мимоволі найліпшою пропагандою для німецьких урядженъ і порядків. Лиш тим є гірше, що попали за працю до хемічних фабрик або фабрик цементу; але таких мало.

Становище кружка Р. Ш. ім. Т. Шевченка у справі п. І. Стевчака.

Львів, дня 15. червня 1939.

Кружок Р. Ш. ім. Т. Шевченка у Львові надіслав таке письмо: Ч. 123/39. Львів, дня 15. червня 1939.

Вельмишановний Пане Редакторе!

Прохаємо не відмовити ласкаво помістити в найближчому числі Вашого високоцінного щоденника „Діло“ становище Старшини кружка Р. Ш. ім. Т. Шевечнка в справі п: Івана Стевчака.

П. Іван Стевчак — під теперішню пору учитель Р. Ш. ім. Т. Шевченка у Львові і член Старшини кружка Р. Ш. ім. Т. Шевченка у Львові — в звязку з атаками на його особу в щоденнику „Українські Вісти“ зніс резигнацію зі своїх обовязків у кружку аж до вирішення його справи.

Старшина Кружка Р. Ш. ім. Т. Шевченка на своєму засіданні дня 7. червня ц. р. розглянувши справу на основі листування п. Івана Стевчака, Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“ і його синдика д-ра Степана Білякa з кружком Р. Ш. ім. Б. Грінченка, Повітовим Союзом кружків Р. Ш. і Головною Управою Т-ва Рідна Школа у Львові — признає, що п. Іван Стевчак не втратив нічого на опінії в Кружку Р. Ш. ім. Т. Шевченка і тому просить його до дальшої співпраці.

Дякуючи згори за ласкаве поміщення, залишаємося з високою пошаною

За Старшину Кружка Р. Ш. ім. Т. Шевченка: Елеонора Грещак, заст. голови; Петро Пайка, за секретаря; А. Домбровський, управ. школи.

Примітка Редакції: Востаннє даємо місце для письма в цій справі і більше ніяких письм ані заяв не будемо містити.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Четвер, 20 червня 1889.

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ВЕЧІР.

Етнографічний вечір у[ря]дили минулої неділі питомці руської духовної семинарії у Львові. Відчити, співи, декламації склалися у прегарну цілість і дали доказ, що наша молодь не дармує, але щиро працює і пізнає той нарід, якому має проводити в будучині. Читали гарні розвідки: про русько-українські казки, про весільний обряд на Покуттю; декламували Марусю Богуславку; співали збірки народніх пісень Лисенка, Цетвинського і бл. п. Андрейка; надпрограмово грав один питомець на лірі і співав при тому наші думи. Зібрані на тому вечорі захоплювалися почутими річами і закінчили цей прояв духової праці нашої молоді співом „Ще не вмерла Україна“.

ЦІСАРСЬКІ ПОДОРОЖІ.

Згідно з найновішими вістками австрійський цісар поїде 12-го серпня до Берліна, а 22. серпня буде вже у Відні, де прийматиме у себе перського шаха. Німецький цісар Вільгельм має виїхати 30-го червня на норвеське побережжя до пригірка Норд і перебуде там три тижні. Дня 21-го липня цісар вернеться назад, поїде до Байрайт і потім з кінцем липня виїде з гр. Гербертом Бісмарком до Англії.

Промова мін. Ульриха.

Міністр комунікації Ульрих виголосив на зїзді КПВ (залізнича військова підготова) в неділю 18. 6. промову, в якій торкнувся актуальних питань у звязку з напруженою ситуацією та воєнною загрозою. Всіх цікавить, що треба робити, якби прийшла війна, щоб осягнути перемогу. Отже треба виконувати свої обовязки супроти держави та треба скріпити взаїмне довіря поляків до самих себе, що знову скріпить силу збірної праці. Покликуючися на заповіт марш. Пілсудського мін. Ульрих пригадав ще про потребу суспільної дисципліни, відваги, віри у власні сили. Війна вимагає куди більше зусиль, як мирний час, тому треба перевести відповідну моральну підготову.

Шість вимог канцлєра Гітлєра.

Англійська преса приносить вістку, що канцлєр Гітлер висуне цього року шість таких вимог:

1. прилучення Ґданська до Німеччини,
2. Англія має зректися своїх політичних і господарських інтересів у Середній Европі і на Балкані, бо ці території то „німецький життєвий простір“,
3. зворот Ґібралтару Еспанії,
4. зміна статуту Джибутті на користь Італії,
5. зміна контролі Суезького каналу,
6. полагодження німецьких кольоніяльних претенсій.

Щоб ці вимоги підтримати загрозою війни німецький ґенеральний штаб вирішив утримати стан „пів-мобілізації“ до кінця липня, обсадити лінію Зіґфріда повними залогами та сконцентрувати німецьке військо у Словаччині та східній Моравії.

Вакаційні оселі-табори.

Українське Краєве Т-во Охорони Дітей і Опіки над Молоддю у Львові подає речинці та місцевости осель-таборів:

I. ДИТЯЧІ:

1. Для хлопців від 7—11 літ від 28. червня до 24. липня в **Старяві**, б. Хирова. Збірка учасників 28. червня, год. 8.30 рано, вестібуль головного двірця у Львові.

2. Для хлопців від 11—15 літ від 27. липня до 22. серпня на **Остодорі**, б. Підлютого. Збірка учасників дня 27. липня, год. 6. рано, вестібуль головного двірця у Львові, 12. година в Брошневі.

3. Для дівчат від 7—11 літ і від 11—15 літ (дві групи) від 30. червня до 24. липня на Остодорі, б. Підлютого. Збірка учасниць 30. червня, год. 6. рано, вестібуль головного двірця у Львові. Оплата у дитячих таборах 45 зол.

II. ДЛЯ МОЛОДІ:

4. Для хлопців від 15 до 18 літ від 27. червня до 18. липня **на Гуцульщині** під шатрами. Оплата 35 зол. Збірка учасників дня 27. червня, год. 6. рано, головний двірець у Львові, год. 11.50 стація в Коломиї.

5. Для хлопців від 17 до 18 літ від 18. липня до 27. липня **на Гуцульщині під шатрами**. Збірка учасників 18. липня, год. 6. рано, вестібуль головного двірця у Львові. Оплата 15 зол.

6. Для хлопців від 16 літ **водний над Дністром** від 10. VIII. до 25. VIII. Збірку подамо пізніше.

7. Для дівчат від 15 до 18 літ (які ще не були в таборах) від 30. червня до 23. липня **на Соколі** біля Підлютого. Оплата 40 зол. Збірка учасниць 30. червня ц. р., год. 6. рано вестібуль головного двірця у Львові, год. 12. в Брошневі.

8. Для дівчат від 15 до 18 літ (які вже були у таборі) від 27. липня до 16. серпня під шатрами **на Гуцульщині**. Збірка учасниць 27. липня, год. 6, вестібуль головного двірця у Львові.

9. Для ремісничої жіночої молоді від 15 до 18 літ від 4. липня до 25. липня у **Славську**. Оплата 25 зол. Збірка 4. липня, год. 6. рано у вестібулі головного двірця у Львові.

10. Для ремісничої мужеської молоді від 15 до 18 літ від **16.** липня до 31. липня. Місцевість подамо пізніше.

Зголошення до таборів першої черги приймаємо до 26. червня ц. р.

Оплати слати на адресу: Зембанк у Львові, ч. конта: 500170 з зазначенням, на який табор оплата. Візьмемо під увагу тільки завдатковані зголошення.

Знижкові залізничі білети замовляти наперед на адресу: Комісія Виховних Осель і Мандрівок, Львів, ул. Листопада 23.

Урядові години: кожного дня крім неділі від 17. до 18.

ЛЬОЯЛЬНІСТЬ РУМУНСЬКИХ БОЛГАРІВ І ТУРКІВ.

БУКАРЕШТ. ПАТ. Підчас торжества відслонення памятника королеві Фердинандові в Силістрії забрав слово представник болгарської меншини, який запевнював про льояльність румунських болгарів до держави і престолу. В подібному дусі промовляв також і представник турецької меншини.

Дрібні вістки.

Перша ескадра італійських воєнних кораблів під командою адмірала Ріккарія відплила в понеділок до Еспанії, Португалії і Марока.

Жертвою урагану в окрузі Міннеаполіс у Злучених Державах впало 11 осіб, що згинули. Ураган зруйнував коло 100 будинків.

Місцевість Карльскоґа, в якій знаходяться відомі збройні заведення Бофорса, дістала права міської громади. Таким чином Швеція має 117-те місто.

СПОКІЙ У ТІЄНТСІНІ.

Повідомляють із Шангаю, що в Тієнтсіні панує спокій. Французька концесія назагал добре засоблена в поживу. В англійській концесії відчувають недостачу деяких продуктів. Минулої ночі доставлено до англійської концесії 8000 яєць, та більшу скількість волового мяса, риб і ярини. Температура переступає 40 ст. і унеможливлює вичікування перед воротами британської концесії, щоб японські стійки перепустили. Минулого дня занотовано кілька випадків соняшного удару перед воротами концесії. Японці далі ведуть нагальну протибритійську пропаганду.

БОМБИ В ПАЛЕСТИНІ.

ГАЙФА. ПАТ. На базарі в Гайфі вибухла годинникова бомба. Наслідки того вибуху: коло 30 арабів убитих або ранених. Друга бомба вибухла на передмістю Гадар Бакамель, заселенім жидами. На вулицях міста появилися скріплені військові стежі.

„ТРИБУНІ“ ВІДІБРАЛИ ДЕБІТ У ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 17. 6. ПАТ. Міністерство внутрішніх справ відібрало рішенням із 17. ц. м. комунікаційний дебіт італійському щоденникові „Трибуна“ за кілька напасливих статтей, звернованих проти Польщі.

БОЙКОТ ІТАЛІЙСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ І ВИДАВНИЦТВ.

ЛОДЗЬ. У звязку з нападами італійської преси на Польщу, організації б. військових у Лодзі започаткували бойкот італійських підприємств та всіх італійських видавництв **на терені Лодзі.**

У справі оселі для ремісничої молоді.

Пригадуючи нашому громадянству справу осель зайвим уважаю порушувати вагу таборування, його значіння у фізичному й духовому житті сучасного покоління молоді. Наше суспільне життя засвоїло собі вже ту ще перед двацяти роками чужу ділянку.

Комісія виховних осель і мандрівок молоді — покликана до життя журбою за долю ремісничого доросту, створила для нього окремі оселі, дівочі та хлопячі. Є це з одного боку ділянка виховної праці комісії, з другого, це доповнення акції тих чинників, що свою діяльність присвятили справам української ремісничої молоді. Маю на думці передусім управи ремісничих бурс, фахових шкіл, ремісничих організацій та товариств. Всі вони поставилися до ідеї таборування дуже прихильно і від самого початку організації ремісничої оселі помагали й помагають організаторам в їхній праці. Найбільше прислужився тут гурт пань, відомих уже зі своєї діяльности для нашого жіночого ремісництва. Ця допомога організаторам оселі потрібна, а то й конечна тому, бо організація та ведення оселі натрапляють на виїмкові трудноші. Ідея таборування не є ще остаточно популярна в кругах українського ремісництва. Кожній новій учасниці доводиться вияснити користи і потребу її участи в оселі. Але найбільші труднощі дає всетаки справа грошей. Оплати, що їх можуть платити учасниці за побут, є неспівмірні з видатками звязаними з організацією та веденням оселі. Є кілька наших установ, які щороку вможливлюють молоді виїзд до оселі, чи то даючи датки у формі стипендій на виїзд, чи хочби даючи потрібні у відповідний час відпустки. До таких зачисляємо: кооператива „Труд", фабрика „Суспільний промисл", фабрика „Елєгант" Левицької, фабрика „Фортуна Нова", Маслосоюз", Земельний Банк Гіпотечний, фабрика „Дендра", „Бібльос", Редакція „Нової Хати", книгарня Шевченка, „Ізмарагд" та ін.

Зокрема заслуговують на вирізнення ті громадяни, що безкорисно й із власної спонуки дають щорічні жертви для ремісничої оселі (як доктор Чубатий, фундатор стипендії ім. Дарії Чубатової).

Цього року теж управа фабрики „Будучність" у Тернополі обіцяла нам уможливити виїзд до оселі більшій скількости своїх працівничок.

На жаль, далеко не всі управи виявили стільки зрозуміння для здоровля і духових потреб своїх робітниць, що впрочім виходить на користь не лише самим робітницям, але й працедавцеві. Досі найбільше учасниць давали фахові школи. Взагальному учасниці оселі походять з дуже ріжних середовищ. Крім учениць є там кравчині, моднярки, продавчиці у крамницях, робітниці ріжних фабрик. Є це елемент, якого національна свідомість, соціяльне самопочуття та матеріяльна спроможність незавжди стоять на відповідному ступні. Справу таборування для цього елементу вдалось нам наладнати лише при допомозі громадянства. Лише при жертвенності наших установ і поодиноких осіб удається обнизити оплати до рівня підхожого платникам та найбіднішим дати дарові місця в оселі.

Сподіваємось, що й цього року зустрінемось з таким прихильним виявом. Таборування — це одна з конечностей сучасности, одна з тих конструктивних праць, що їх мусимо виконувати, не дивлячись на брак засобів, неприятливі умовини та нинішню політичну атмосферу. А може саме тому.

І. Пеленська..

Відгомін промови Ґебельса.

БЕРЛІН ПАТ. Німецька преса далі пише про те, що Льондон і Париж станули перед непереможними трудностями у переговорах з Москвою. Вина в тому короткозорість британської політики та реакційність В. Британії. Якби Велика Британія прийняла супроти Москви — пише „Альґемайне Цайтунг" зобовязання на Далекому Сході, то вона попала би в такі трудноші, що ослабилася би в Европі. Таким чином погані наслідки умови з Польщею вилазять однаково у переговорах з Німеччиною, як в підході до конфлікту на Далекому Сході. Далі часопис хоче переконати читачів, яка непереможна Німеччина та яка слаба Польща і як заломлюється Англія. Стверджуючи, що про становище Англії та Франції у ґданській справі рішає становище Польщі, німецька преса малощо не натякає, що політика Льондону стратила свою самостійність на користь Варшави. Англія та Франція звязані всупереч глуздам та засадам про природні права народу з Польщею і не мають вже у тій справі своєї незалежної думки.

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА.

Французька преса прийняла промову мін. Ґебельса неприхильно. Частина преси її навіть обезцінює.

„Ер Нувель" пише, що для Польщі найважніше, щоб Ґданськ не опинився під чужим пануванням. Польща не хоче його анектувати, тільки хоче, щоб були пошановані умови, які зробили з Ґданська і в німецькому і в польському інтересі вільне місто.

„Ексцельзіор" пише, що погрозами та заєвагами не можна буде поладнати справи Ґданська. „Аксіон Франсе" пише, що Німеччина стосує тільки до себе теорію життевого простору, до інших, зокрема до Польщі вона її не стосує.

„Епок" твердить, що Польща не дасть себе застрашити та зуміє наказати пошанувати свої права. „Фіґаро" пише, що промова Ґебельса була згори підготованим виступом, щоб застрашити та підбурити настрої. Промову мін. Ґебельса слід уважати за погрози та провокацію. Становища Польщі, Англії і Франції не змінить ніщо, не змінять його погрози мін. Ґебельса, ані проволока в переговорах з Москвою. Німеччина може тільки дипльоматичним шляхом переговорювати з Польщею, на нормальному дипльоматичному терені, коли ж Німеччина захоче щонебудь накинути силою, тоді вона матиме проти себе цілу Европу та її союзників.

—o—

Польща загрожує Литві.

БЕРЛІН ПАТ. „Берлінер Берзен Цайтунг" суґерує в сьогоднішньому числі польські пляни що до Литви. Той часопис пише, що Польща мала би життеві інтереси у своїх меншиневих сусідів та які мали би забезпечити Польщі безмежну свободу. В литовських політичних колах буцімто зростає велика журба, бо на підставі власного історичного досвіду та останніх подій буцімто грозить Литві зі сторони Польщі велика небезпека. Німецький часопис пише при тому, що „якщо йде про Литву, то треба їй дати певність, що вона перейде через час бурі з необмеженою волею та самостійністю".

Анґлійський ґенеральний консулят у Празі.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Парляментарний державний підсекретар міністерства закордонних справ Батлер заявив сьогодні пополудні у палаті громад, що англійський уряд звернувся до німецького уряду за ексекватур для ґен. консуля Великої Британії у Празі. При тому мін. Батлер подавав мотиви рішення британського уряду, що таке рішення потрібне з уваги на інтереси британських громадян у Празі та з уваги на візи, які треба давати людям, що покидають Чехію та мають право виїхати до Великої Британії.

В Мадярщині вже починається.

БУДАПЕШТ, 19. 6. Ройтер повідомляє, що вчора вечором мадярська поліція перевела арештування серед мадярських націонал - соціялістів. Поліція арештувала 28 членів тієї партії. Арештовані стоять під замітом, що вони носили всупереч забороні партійні однострої та ставили спротив владі.

—o—

Останній поклін залозі „Фенікса".

БАНҐОЙ (Пол. Аннам) ПАТ. Ґенеральний ґубернатор Індокитаю в товаристві представників влади скинув на ширині заливу Кам Рам, у місці, в якому затонув підводний човен „Фенікс" вінець і зложив таким чином останній поклін залозі „Фенікса". Відтак ґубернатор зложив подяку всім тим, що брали участь у рятунковій акції, зокрема членам підводного судна „Еспоар", які чотирократно занурювалися під воду, щоб відшукати затоплений корабель.

НОВІ КОНДОЛЕНЦІЇ.

Президент Лебрен дістає далі кондоленції з приводу катастрофи підводного човна. Між іншими прислали телеґрами: король Юрій VI, королева Вільгельміна, канцлер Гітлер, король Фарук та інші. Крім того акредитовані у Парижі дипльоматичні представники складають особисто кондоленції в міністерстві закордонних справ.

Неправдиві поголоски про арештування маршала Бадоліо.

Частина закордонної преси розписувалася кілька днів про неласку, в яку буцімто попав італійський маршал Бадоліо. Вчора появилися в часописах навіть вістки, що маршала Бадоліо арештовано. Сьогодні італійська королівська амбасада у Варшаві повідомляє, що вістка про здогадне арештування маршала Бадоліо, що її подали теж деякі польські часописи, зовсім безпідставна.

—o—

Король Зоґу хоче поселитися в Анґлії.

ЛЬОНДОН. РОЙТЕР подає, що б. король Зоґу зложив подання, в якому він просить британський уряд за дозвіл поселитися в Анґлії. Англійська влада не має засадничо ніяких замітів у тій справі, одначе хоче щоб б. монарх зложив у власному імені та від свого окруження (к. 20 осіб) запевнення, що він стримається від усякої політичної діяльности.

Львів був німецьким містом.

БЕРЛІН, ПАТ. „Ост-дойтче Морґенпост" містить статтю, в якій той часопис намагається доказати, що Польща ніколи не була й не буде морським народом.

„Торговля на Чорному морі — пише той часопис — тривала так довго, доки Польща держала у своїх руках цю торговлю, що її вели львівські купці. А Львів був від століть німецьким містом.

Експорт вугілля зі Шлеська до Гдині магістралею, штучний. Одинокою правильною дорогою для польського вугілля — пише той часопис — була би Одра".

„Польща не хоче над морем будувати, вона хоче тільки нищити. Вона хоче здобути Східні Пруси, шведський Ґотлянд, данський Боргнгольм і Лялянд. Ці точки мали би стати базою для польських підводних човнів, які відтак нестимуть знищення своїм сусідам.

—o—

АНҐЛІЯ ЛАДИТЬСЯ ДО ОБОРОНИ.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Сьогодні в полуднє переведено в льондонській дільниці Чілзі вправи протилетунської оборони, закроєні на велику міру. Головним завданням вправ була проба евакуації цивільного населення, передусім дітей із мешкальних домів і шкіл до тунелів підземної залізниці та окремих сховищ. Згідно з евакуаційним пляном, передбаченим на випадок денного летунського алярму, на голос фабричних сирен к. 5000 дітей із народніх та середніх шкіл покинули шкільні будинки та під проводом учителів перейшли попід стіни до визначених місць. Пробний алярм виявив успішність евакуаційної організації устійненої на випадок війни.

—o—

НІМЕЦЬКИЙ ПАРТІЙНИЙ ЗІЗД ВІДБУДЕТЬСЯ 2—9 ВЕРЕСНЯ.

БЕРЛІН, 19. 6. ПАТ. Як кружляють тут поголоски, цьогорічний партійний зізд відбудеться у днях від 2—9 вересня.

Правнича сторінка.

Православна Церква у новій та старій Польщі.

ПІНСЬКА КОНҐРЕҐАЦІЯ І ТЕПЕРІШНІ ЗАКОНИ ПРО ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ.

I.

Декрет про положення Православної Церкви є наче довершенням справи, яку започаткував 8 років тому гомінкий у свому часі декрет президента про скликання Собору Православної Церкви. Тоді між іншим згадували про Пінську Конґреґацію з 1791 р., бо нова Польща хотіла навязати нитку своєї історичної традиції та наче продовжувати діло старої Польщі. Цікаво бодай побіжно розглянути, як виконав заповіт минулого новий закон про положення Православної Церкви, і для того слід порівняти теперішній декрет з постановами Пінської Конґреґації з 1791 р.

Треба відраву сказати, що ці два закони дуже ріжняться своїм змістом. Тут замітна ріжниця віків з їх відмінною структурою державного і суспільного життя. Справа відношення держави до Церкви, що творить головний зміст новітнього закону, зовсім не цікавила законодавців давньої Польщі. Православна Церква у старовину не була така звязана у своїй внутрішній діяльности державою, як це бачимо у новітніх часах. Вмішування держави у всі комірки життя, це знак теперішнього часу, який доречі не свідчить про поступ людства. Тому нема у постановах Пінської Конґреґації приписів, що призначення приміщення та звільнення священиків, скликання деканальних чи епархіяльних зборів роблять залежними від адміністраційної влади, так як це роблять нині декрети. У старовину Церква зазнавала більшої свободи, тому, що держава попросту не вмішувалась у того роду справи. Не значить це, очевидно, що Церква тоді тішилась повною свободою та процвітала. Церкві іноді бувало дуже тяжко; православних переслідували та не визнавали за ними прав, нпр., щоб мати власну ієрархію, обкладали церкви великими податками тощо. Але тодішні часи не знали ще такої великої контролі держави. Ось чому нинішній декрет про взаємини між Церквою і державою не має відповідних для себе постанов в ухвалах Пінської Конґреґації. Через те Пінську Конґреґацію радше можна порівнювати зі Статутом про внутрішній устрій Православної Церкви, ніж із декретом.

Тільки в одному пункті сходяться між собою новий декрет і постанова Пінської Конґреґації — а саме у справі автокефалії Православної Церкви. Один і другий закон постановляють, що Православна Церква організаційно та канонічно-правно не залежить від будької іншої Православної Церкви поза межами польської держави. У давній Польщі, щоб осягнути цю незалежність, треба було признати Церкву як правну особу та надати їй організаційні форми у тому і власну ієрархію. Це і робить Пінська Конґреґація. Попередній досвід навчив, що наскільки не давати Церкві власної ієрархі, то доведеться миритися з тим, що потреби православних будуть заспокоювати священники висвячені поза кордонами держави чи то у Валахії чи переяславським епископом або київським митрополитом, які жили в російській державі. Не диво теж, що такі священники знаходячи для себе моральний підтрим у таких позакордонних чинниках, були з ними духово звязані. Тому могло статися, що священники поминали в церквах за богослуженням особи з царського російського дому і навіть на першому місці перед польським королем. Палиця завжди має два кінці. Очевидно, що коли Пінська Конґреґація створювала для Церкви власну ієрархію, то тимсамим вже рвався звязок між місцевим духовенством і позакордонними епископськими центрами. Але цього ще було мало, щоб узагалі очі православних перестали звертатись по поміччю на схід до єдиновірної Москви. Справжня автокефалія для свого зміцнення вимагала, щоб серед православної маси у Польщі панувало вдоволення своєю долею та положенням своєї Церкви. А для цього у свою чергу треба було дати Православній Церкві повну внутрішню самоуправу, а далі прихильно ставитись до всіх потреб Церкви.

О. Семененко.

Особисті чинитьби на випадок війни.

Декрет президента з 25. травня ц. р. (Д. З. ч. 48, поз. 308) змінив розпорядок президента з 24. жовтня 1934. р. про особисті воєнні чинитьби. Тому слід ще раз пригадати головні засади цього розпорядку і декрету та виконних розпорядків до згаданого розпорядку президента.

Отже з хвилиною вибуху війни або оголошення мобілізації населення держави обовязане на основі самого закону виконувати для держави за винагородою особисті чинитьби, безпосередньо або посередньо потрібні до оборони держави. Крім того рада міністрів може ввести обовязок особистих чинитьб на просторі цілої держави або її частини у випадку, як цього вимагає інтерес оборони держави, стверджений рішенням ради міністрів; на внесок міністра внутрішніх справ підчас військових вправ, якщо влада загальної адміністрації (старостка) не мають відповідних власних засобів, щоб виконати завдання, звязані з тими справами. Обовязок особистих чинитьб триває: ввесь час війни чи так оголошеної мобілізації; на випадок військових вправ до часу, доки не скасує його рада міністрів. У цьому останньому випадку обовязок особистих чинитьб триває 36 годин від хвилини, коли обовязаний зголоситься до виконування праці; якщо у згаданому часі не може його виконати — до часу його виконання. Про закінчення обовязку особистих чинитьб міністр війни повідомляє відповідною оповісткою.

Особисті чинитьби зводяться до виконування всякого роду фізичної чи умової праці для державних, самоуправних або приватних установ, організацій, підприємств та сільських господарств, що працюють в інтересі оборони держави. Особисті чинитьби обовязані виконувати всі мешканці держави без ріжниці пола (себто мужчини і жінки) почінаючи від скінченого 17. до скінченого 60. року життя.

ХТО ЗВІЛЬНЕНИЙ ВІД ОБОВЯЗКУ ОСОБИСТИХ ЧИНИТЬБ?

Сам закон звільняє від згаданого обовязку: 1) особи до 17. року життя і поверх 60. р. життя; 2) особи, які виконують військову службу; 3) особи, звільнені від військової служби на основі ст. 121, уст. 2. закону з 9. квітня 1938. р. про загальну військову службу; 4) священиків, як вичислює ст. 50 згаданого закону про загальну військову службу; послів і сенаторів; 5) суддів і прокураторів; 6) державних урядовців і службовиків державних підприємств; 7) чужинців, які користуються правом екстериторіяльности.

На основі прохання з відповідними документами закон наказує звільнити: 1) особи, нездатні до ніякої праці наслідком недуги або калік (треба предложити до подання посвідку урядового або приватного лікаря); чужинців на основі взаємности; 3) вагітні жінки перед пологом і 6 тижнів по полозі (треба предложити посвідку від урядового або приватного лікаря); жінки, які кормлять немовлят, матері і жінки, які виховують дітей до скінченого 13-го року життя (слід предложити посвідку міської управи або посвідку від солтиса — по селах); 4) особи, яких покликання до особистих чинитьб, могло б унеможливити виконування річевих чинитьб чи хочби лише поважно їх утруднити.

Можуть бути звільнені (але не мусять, як у двох попередніх випадках) від **обовязку особистих чинитьб** — теж на основі прохання і відповідних документів: 1) самоуправні службовики і працівники державних та приватних установ, організацій і підприємств та сільських господарств, які працюють в інтересі оборони держави; 2) особи, які своєю працею вдержують родину або їх покликання відбилось би погано на господарстві, ремеслі, промислі, торговлі, що є джерелом їх прожитку (слід предложити посвідку від міської управи або солтиса); 3) особи, які кермують лічничими чи опікунчими установами прилюдної ужиточности (долучити посвідку міської управи).

Подання у справі звільнення від обовязку особистих чинитьб вносять особи, яких на основі закону можуть звільнити від згаданого обовязку, до старостств з відповідними посвідками.

ВИНАГОРОДА, ОБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЛІКАРСЬКА ОПІКА.

До виконування особистих чинитьб покликують: старостства в місцевостях, у свому осідку; волосні управи по селах; старости або команданти військових відділів на просторах, де оголошено воєнний стан. Особи, обовязані до виконування особистих воєнних чинитьб, дістають від згаданих органів влади відповідні накази на письмі з означенням: 1) місця і часу, де треба ставитись; 2) приладдя праці, перевозових засобів та інвентаря, що їх слід забрати зі собою; 3) пригадкою законних наслідків, на випадок непослуху. Якщо покликаний не має відповідного приладдя праці, міська управа або солтис обовязані ствердити цей факт. Влада повинна визначити речинець до особистих чинитьб так, щоб покликаний міг поладнати свої особисті справи. Тому при означенні речинця влада повинна кермуватися засадою рівномірного обтяжування населення чинитьбами і брати під увагу родинні та маєткові взаємини. Одночасно декрет накладає на особи деяких професій, яких вище згадані законні постанови не звільняють від обовязку особистих чинитьб, примус реєструватись чи пак мельдуватись. Згідно з цим обовязком треба повідомляти владу про зміну помешкання та зголошуватись на візвання влади у справах особистих чинитьб.

За чинитьби платить влада відповідну винагороду, що належиться не лише за фізичну чи умову працю, але також за зужиття знаряддя праці, за перевозові засоби чи інвентар. Якщо працю виконують поза місцем замешкання — тоді належиться ще зворот коштів нічлігу. Винагороду платить влада грішми здолини при кінці тижня або в дні закінчення праці після цінника, оголошеного в воєвідському урядовому деннику. Якщо влада не має грошей на заплату винагороди, видає посвідку з поданням назви влади, імені, прізвища та адреси покликаного, роду праці та кількість днів праці, загальну суму винагороди і місце та час виплати. Так означену винагороду обовязана влада виплатити до місяця від виконання чинитьби. Якщо в тому часі не дістане винагороди, треба відкликатися в речинці одного місяця від дня виконання чинитьби до того старостства, на просторі якого покликаний працював. Від некорисного рішення старостства можна відкликатися до суду до 30 днів від доручення рішення старостства. За згодою покликаного до особистих чинитьб можна виплатити винагороду не грішми. **Покликаному до чинитьб належиться зворот коштів переїзду з місця замешкання до місця праці, якщо воно віддалене більше ніж 10 км. За знищення, ушкодження або втрату приладдя праці, перевозових засобів** (возів, самоходів і т. д.) **або інвентаря належиться відшкодування.** Живий інвентар (коні) користає з безплатної санітарно-ветеринарної опіки.

Особи, які виконують особисті чинитьби, користають на випадок недуги підчас праці з безплатної лікарської допомоги на кошт держави, з лічничих та перевязочних засобів і з лікування в лічницях з прожитком. Крім того мають бути обезпечені на випадок недуги, материнства, на випадок нездатности до праці і від нещасливих випадків та професійних недуг. Якщо така особа вернеться з надшарпаним здоровлям і не буде здатна до праці, дістане як воєнний інвалід відшкодування чи ренту. Якщо така особа помре підчас виконування особистих чинитьб або його смерть має звязок з воєнними діями, його родина має право домагатись інвалідської ренти. **Крім того родина покликаного до особистих чинитьб має право до воєнних причинків згідно з такими самими нормами, як їх дістають родини покликаних до військової служби під умовиною, що чинитьби покликаного тривали довше ніж 2 тижні і він не діставав винагороди.**

За нарушення обовязку особистих чинитьб декрет передбачує дисциплінарну і карну відповідальність. Висота кари: грівна до 2 000 зол. та 3 місяці арешту або обі кари разом.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

НОВИНКИ

СЕРЕДА

21
ЧЕРВЕНЬ

Ст. ст. 8. червня 1939.
Теодора стр.
Лат. Альойза Гавa.
Сонце: схід — 3.14, захід — 19.37.
Місяць: схід — 8.48, захід — 22.37

Завтра: 22. червня. Четвер.
Ст. ст. 9. червня 1939.
Теклі, Кирила.
Лат. Павлина.
Сонце: схід — 3.15, захід — 19.37.
Місяць: схід — 10.6, захід — 23.06.

— **Вистава шкільних робіт** учениць Кравецько-Білизнярської школи Кооп. „Труд" у Львові, при вул. Кохановського ч. 59 відкрита у вівторок 20. і в середу 21. від 9—18 год. 1279

— **Станиславівська єпархія неприсутня.** У вчорашньому нашому звідомленні зі Свята на Святоюрській Горі ми здержались від усяких коментарів з приводу того, що станиславівська Єпархія на святі була неприсутня, сьогодні в цій справі ми дістали стільки запитів відусіль, що приневолені мовчанку проломити. На жаль, це правда: зі Станиславова не було нікого, ні з єпископів, ні з духовників. Наше звідомлення не було неточне, як дехто з тих, що нас запитували, припускав; ми подали прізвища всіх єпископів і духовників, які свято своєю приявністю вшанували. Стверджуючи це — і сьогодні здержуємося від коментарів з цього приводу.

— **У звідомленні** про „Велике Свято на Святоюрській Горі" в попередньому числі „Діла" подано через недогляд, що о. мітрат д-р Пиниło й о. шамбелян Гриник були делеґатами Митрополичої Консисторії. Має бути: перемиської Єпископської Консисторії.

— **Концерт українських пісень у радіо.** В середу 21. ц. м. передаватиме львівська радіостація один із кращих концертів української пісні, в якому перед мікрофоном стане відомий наш хор „Сурма" і під управою Омеляна Плешкевича виконає прецікаву для всіх співаків програму. У програму входять чи не вперше виконувані перед мікрофоном лемківські пісні в укладі Філярета Колесси („Янічку златовлас", „Співай, цяцько", „Я до ліса не піду" „Замрем, не будем жить", „А горі потоком", „Залюбовав сом си дівче", „Бтеди ми ся дівче сподобало" й інші) та народні пісні в укладах Ст. Людкевича („Огні горять", „Молоді сни", „Закувала та сива зазуля" й „Золоті зорі"). Початок концерту в год. 13.10, кінець 13.40.

— **Весняний вечір у Малій Салі Лисенка** — повний культурних, приємних несподіванок в годині 8 веч., дня 21. 6. 1939 р. Віримо, що салю виповнить українська публика, бо дохід призначений на добродійні цілі. Імпрезу уладжує Академічне Душпастирство.

— **„День русскої культури"** святкували наші москвофіли в суботу, 17. ц. м., при участи і при допомозі ріжних напів- або і справдішніх росіян концертом, відчитом та деклямаціями в салі Народнього Дому. „Русску культуру" возвеличувано на „русском", „малорусском" і таки „галицком" воляпіку під претекстом та під фірмою 752-річного ювилею преславного літературного памятника князівської Руси-України „Слова о полку Ігореві". Цієї ювилейної нагоди „русскої культури" „доморослі малороси" з „Землі і Волі" не могли поминути, щоб не розсипатись некультурною, базарною лайкою проти „українських сепаратистів, політиків та фальсифікаторів" за те, що українці уважають „Слово о полку Ігореві" українською літературною памяткою. В обєдинительнім захопленні або наслідкомноторичної іґноранції автор статті в „Землі і Волі" забуває або цього не знає, що навіть чорносотенні російські вчені признали „Слово о полку Ігореві" **„південно-руським" літературним памятником** і що це ніякий „злочин", але льоґічний наслідок історичного розвитку, коли в перекладах на нинішню літературну українську мову „русичі" це те саме, що українці і „руська земля" це Україна та що тільки патольоґічне засліплення може говорити про „фальсифікаторів".

— **Арештування в Журавні.** Дня 16. червня ц. р. поліція в Журавні арештувала Івана Копійку, якого відставила 17. ц. м. вранці автобусом до вязниці при окружному суді у Стрию. (—ро).

— **Прищиця у Станиславові.** На терені Станиславова стверджено випадки прищиці, тому замкнули на 5 тижнів станиславівську торговицю. Про появу прищиці треба повідомляти ветеринарний відділ при Міськім Осередку Здоровля.

— **Львівська хроніка.** При вісіданні до трамваю ч. 9 на пл. Краківській впала на землю Степанія Майданюк з Винник так нещасливо, що зломила собі ногу. Ранену відвезли до шпиталю. При вул. Новознесінській корова штовхнула невідому жінку, яка впала на вулицю і зломила собі руку. Її теж відвезли до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** У Слобідці Лісній пов. Коломия Петро Теліщук убив свою жінку Марію і сам скочив до криниці, де втопився. Причиною родинної траґедії родинні непорозуміння. — В Судовій Вишні почав горіти дах хати Марії Ґлоґовської. Пожежу вгасила пожежна сторожа. Матеріяльні втрати 500 зол. Причиною пожежі погана будова комина. — В Соколові пов. Підгайці скінчила самогубством Ф. Куца зі встиду, що намовила свого чоловіка до крадежі бероги. — У Княжім пов. Снятин затонув підчас купелі 9-літній Степан Лешковський; у Ходовичах пов. Стрий 3-літня Катерина Тимків упала до потічка, над яким бавилась.

— **Зливний дощ з градом** навістив ліський повіт і заподіяв велитенські шкоди на полях, у садах і в городах. Найбільші втрати мають селяни зі сіл: Гічви, Берески, Середнього Села, Лукова, Смільника, Волі Міхової, Солинки, Кривого і Тісної. В деяких місцевостях падав град величини ліскового оріха і понищив геть збіжжя, городовину та овочеві дерева в садах. Одночасно з потоків і річок виступила вода з берегів та позривала мости. Дорога між Ліськом і Балигородом перервана. Підчас бурі грім ударив у хату Теодора Хоми в Зубенськім, яка згоріла. Жертв у людях не було. Крім того перейшла буря зі зливним дощем над стрийським та равським повітом. У Забірю пов. Рава Руська буревій схопив стодолу Лачинського і кинув її кільнадесять метрів оподалік. Минулої неділі перейшла теж буря з градом над бобрецьким і львівським повітом. Підчас бурі ударив грім у Селис-

---

АР-ІЙ ЯВОРЕНКО.

АБРЕК.

Я певен, що я не спав. Так тільки сидів, якось без думки, при відхиленім вікні. Місяць у повні розливав свої чари, посріблював приспану землю. А довкола було так тихо, що навіть вітрець спочивав між листям. У такий тихий, зачарований вечір прекрасно сидіти та відпочивати. Звичайно кажуть люди про такого, хто самотно сидить у такий час: „він мріє". Та це звичайно брехня. Хто вміє жити, вміє користати з життя і хто вміє черпати із скарбів світової краси, той у такий час не мріє. Ні. Він просто сидить і пє чар весняної ночі; пє і впивається ним. Може десь там у глибині душі у підсвідомости є якісь думки, якісь мрії. Та до сфери свідомого думання вони не доходять. Душа відпочиває.

Ось так і я відпочивав. Поринув у тишу, опянів красою вечора, задурився чаром місячного світла. Природа була б справді чудова, якби люди її не опоганювали тим, що свою мізерну роботу стараються додати до неї, а під тою роботою, яку вони часто звуть творчістю — на жаль — часто скривається звиродніння. От росте собі дерево, гарне саме собою, своїм розмахом, своєю зеленню, своєю плетінкою гиляччя. Та ні, приходить чоловік і мусить його опоганити: попідстригає з усіх сторін, надасть йому якусь кумедну форму, наложить на нього свою маску. І це звичайно називають прикрасом, мистецтвом... А воно так дуже нагадує закуті в залізо ніжки китайських дівчат. Ні, ні! Що не кажіть а це мистецтво, ні. Це тільки заздрість людини витворює таку чудасію ... — новадив — раб у всякі кайдани закуває і здрловатів, скривив свій ... свій розмах — так хай же і все, що мене окружає, буде таким самим карлуватим, звироднілим рабом. І це нищення природної краси так закорінилось у душі людей, що вони навіть несвідомо нищать її, пхаючи свій ніс туди, де його не треба. Сидить собі в оттакий, як я згадував, вечір парочка закоханих. Обнялись і притулились до себе... Тільки сиди тихенько, та пий чар вечора, прислухуйся, як серденько в дівчини чи в хлопця бється ритмом кохання. Та ні, Ледве посидів хвилину, як нагадав собі, що він має язик. А раз він має язик — то конче зробити з нього вжиток. Чи має, що путнього сказати; чи ні... йому байдуже. Просто з підсвідомости відчуває потребу говорити, скаламутити тишу ночі, знищити її красу.

Ось така парочка сиділа недалеко мене в саді. Донька мого господаря і син сусіда. Його видно більше свербів язик, бо нараз ні сіло ні пало говорив: — „Чого ж ми так сидимо мовчки? Говорімо про щось!"

Здавалось мені, що ціла природа застогнала на звук тих слів. Щось наче зойк раненого, наче скарга за зневаження маєстату краси понеслось довкола. Не ручу, чи в той мент я не закляв уголос. Як ні, то бодай подумав таке. Мусіла й вона, Таня, відчути щось подібне; бо не відповіла голосно, тільки тихенько — наче хотіла привернути давну тишу — прошепотіла:

— А може б ми поцілувались?

Тишу перебив знову його голос:

— Поцілуватись можемо, але не будемо цілуватись безустанно.

— Хвилинка мовчанки, але вже свідомої. Мабуть злучились в поцілунку. І знову його настирливий голос:

— Ну, тепер говорім.

Вона: — Про що ж говорити? Може ти краще заспівай!

Він: Що ж я буду співати?

Вона: — А тої, що вчора навчився в товаришки, тої про коня; знаєш?

Він: — Добре — знаю.

Понісся звук ґітари, а по кількох акордах мужеський голос проспівав півголосом: „Гей ! і в мене був коняка, гей коняка розбишака; мав і шаблю і рушницю і дівчину чарівницю". Нагло урвав...

— Чому далі не співаєш? — шепотіла дівчина.

— Не люблю цієї пісні.Назагал таких пісень не люблю. Сама брехня, хвальба... Звичайно як люблять брехати всякі мисливі. Про свої пригоди на ловах оповідають цілі епопеї. Ті мабуть військові ще більші брехуни. Чи оповідає, чи пісню співає, а все бреше. Все в нього живі та розумні істоти і шабля, і рушниця, і кінь-товариш. Сама брехня, чи бодай фантазія, а ще більше хвальби...

— Що ти говориш?! Та ж кінь це справді товариш козака.

— Який товариш? Звіря тай тільки. Хіба що людина на війні стає звірем чи худобиною і тому до товариства зі звірятами почувається.

Я відійшов від вікна. Прикро стало слухати. Я відійшов від вікна, сів у закутку кімнати та вже свідомо призадумався... Над чим? Якась наче образа злягла на серці. Раз, що якийсь неотеса перешкодив мені в так короткій хвилині щастя — впиватись красою, чаром природи — два, що так зневажливо висловився про друга-приятеля. Егеж! І у мене був коняка! Ще й який коняка... І стала мені перед очима ціла ... згадую його. ... історія моєї дружби з Абреком. Нехай цей ... ... неприємне враження.

(Далі буде)

ках у хату І. Кошика і вбив його 16-літнього сина Мирослава та поразив жінку, доньку і невістку. Град спричинив великі шкоди.

— **Згинув під колесами воза.** В Казимирі Біскупім, конинського повіту згинув під колесами воза 5-літній Мартин Миколайчик, який біг за возом і вхопився колеса. Нагло малий хлопчина упав на землю і згинув під колесами.

— **Велика афера в магістраті.** Поліція в Сосновиці перевела арештування між урядовцями мельдункового виділу магістрату. Крім того поліція арештувала 3-ох жидів. Виявилось, що до магістрату зголошувались жиди емігранти з Німеччини, Чехословаччини та зголошувались в магістраті на постійний побут, хоч мали дозвіл лише на тимчасовий побут у Польщі. Посередником між арештованими урядовцями і втікачами був портієр одного з жидівських готелів у Сосновиці. Подробиці слідства тримають в тайні.

— **Вбивство і самогубство з милосердя.** В неділю 18. ц. м. рано розігралася страшна трагедія в помешканні старого 68-літнього кравця Едмунда Манда в Лодзі, який лежав від кількох років у ліжку спаралізований. В нього панувала страшна нужда. До того в останньому часі він ще ослабів, бо недуга підточувала далі знеможений організм. Нещасливий кравець просив кількакратно свою дружину, щоб змилосердилась над ним і позбавила його життя. Під впливом намов свого чоловіка і страшної нужди 64-літня Марія придбала револьвер і застрілила підчас сну свого чоловіка минулої неділі рано. Опісля положилась до ліжка і сама стрілила собі у груди, щоб скінчити самогубством. На відгомін стрілів прибігли сусіди, заалярмували лікаря, який наказав відвезти нещасну жінку до шпиталю. Її стан безнадійний. Ця трагедія викликала в Лодзі гнітуче враження.

— **Смерть від затроєння підчас копання криниці.** Підчас копання криниці у Вільгельма Садка на Шлеську затроїлись земними ґазами три робітники, яких витягнула з криниці рятункова сторожа з недалекої копальні. Один робітник помер не зважаючи на негайну допомогу, двох робітників удалось врятувати.

— **Вибух вулькану на Алеутських островах.** Вулькан „Веняміноф" на Алеутських островах, якого вибухи примусили населення з довколичних сіл покинути свої оселі, почав знову свою ожилену діяльність. Один з останніх його вибухів був такий сильний, що верх кратеру вилетів на 1.000 метрів у гору. Перед останнім вибухом висота вулькану сягала до 2.400 метрів. Стовпи огненної лави видно з віддалення кількасот кілометрів.

— **Повінь у Чехії.** Зливні дощі спричинили вилив рік у Чехії і Моравії. В околиці місцевости Вшецін затонув 6-літній хлопчина. Старший хлопчина хотів його рятувати, але рвучкі хвилі схопили його і він затонув теж. Тіла обох хлопців не відшукали.

— **Смерть туристів в автобусовій катастрофі.** Коло Гайліґенблют на горі Ґросґльокнер в Альпах в неділю вечором впав у пропасть автобус виповнений туристами. Причина: зіпсувалися гамульці. Десять подорожніх згинуло на місці, 15 важко ранених. Були це переважно селяни з Турингії, що вибралися на прогульку на Ґросґльокнер.

— **Катастрофальна пожежа і вибух торпеди.** Підчас великої пожежі у Провіденс у Родезії згоріли дві особи. Крім того згинув один мужчина, який вискочив з вікна з другого поверху рятуючись перед вогнем. Підчас пожежі 25 осіб було ранених, з того 5 важко. — На військовім летовищі у Мексику вибухла з невідомих причин повітряна торпеда і вбила 4 особи. Матеріяльні втрати дуже великі.

— **Страшний буревій** лютував над містечком Амонд у Злучених Державах і знищив багато домів. Підчас буревію згинуло 6 осіб, коло 100 було ранених. Матеріяльні втрати дуже великі.

— **Розпадда у травленні.** Поважні інтерністи стверджують добродійне ... природної гіркої води Франца Йосифа" для ... переладованого ... і запитання.

Зі судової салі.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" ПРІЗВИЩ.

В понеділок 19. ц. м. відбулася розправа перед апеляційним судом у Львові проти **о. Івана Федишина**, пароха в Бігалях, пов. Любачів, якого окружний суд у Львові засудив дня 18. лютого ц. р. за видання метрикальних посвідок із закінченнями „ський" (Новаковський — замість Новаковскі) — на 8 місяців безоглядної вязниці. Суддя апеляційного суду **Мединський** відхилив присуд щодо кари так, що припинив її виконання на 5 літ.

Крім того в понеділок 19. ц. м. відбулася перед апеляційним судом у Львові розправа проти **о. шамб. Йосифа Малицького**, пароха в Борщеві, якого окружний суд у Чорткові засудив дня 8. квітня ц. р. за вписання в метрикальні книги прізвищ зі закінченням „ський" замість „скі" (Заброцький, Чугайський, Дроздовський) на спільну кару 6 місяців вязниці з припиненням кари на 5 років. Суддя апеляційного суду **Мединський** затвердив присуд першого суду. Обвинувачував в обох справах прок. **Соболевський**, обох засуджених боронив **м-р Ю. Старосольський**.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

У суботу 17. і в неділю 18. ц. м. відбулось аж пять розправ проти 10-ох молодих українців з Волині на виїздній сесії у Кремянці перед трибуналом окружного суду з Рівного. Усіх 10-ох молодих українців притягнув прокуратор до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 к. к. (за приналежність до ОУН). На лаві підсудних засіли: **1) Андрій Хльовпек, 2) чернець о. Василь Скакальський з Кремяниця, 3) Володимир Мінчук, 4) Василь Вавринюк, 5) Андрій Лобар, 6) Григорій Яремко, 7) Данилюк, 8) Олекса Гарасевич, 9) Микола Кін та 10) Прокопович.**

По переведених розправах трибунал засудив **Андрія Хльовпека на 7 років вязниці, 2) Володимира Мінчука, 3) Василя Вавринюка та Андрія Лобара по 4 роки вязниці, о. Василя Скакальського на 3 роки вязниці. Підсудних Гр. Яремка та Данилюка трибунал увільнив від вини і кари.**

Розправу проти підсудних: 1) **Олекси Гарасевича та Миколи Кіна** трибунал відложив тому, що підс. Гарасевич не міг явитись на розправі, бо вивезли його до іншої місцевости у звязку з іншим процесом.

В 4-ох розправах проти перших 9-ох підсудних боронив **проф. д-р Володимир Старосольський**, адвокат зі Львова і 3-ох місцевих адвокатів не-українців.

Пята розправа проти **Прокоповича** скінчилася його засудом на 4 роки вязниці. Цього підсудного боронив **д-р В. Чума**, адвокат з Бродів.

ЗА ЗАВОРУШЕННЯ У ДРОГОБИЧЧИНІ.

Перед окружним судом у Самборі відбулася розправа проти 20-ох селян (ок) зі села Броница пов. Дрогобич. Акт обвинувачення каже, що підсудні знищили дня 7. листопада 1938 р. при помочі джаганів, сокир і навіть самими руками, прогнавши робітників фундаменти ремізи повітового союзу пожежних сторожей у Брониці. На вістку про заворушення приїхала до Брониці поліція з Дрогобича, яка почала слідство й арештувала кілька осіб. Підчас перевозу арештованих до городського суду у Дрогобичі прийшло до нових інцидентів; тоді юрба заатакувала камінням поліціянтів та відбила арештованих.

Підсудні здебільша заперечили вину і зізнали, що в юрбі опинилися припадково. Суд переслухав понад 50 свідків, які здебільша потвердили акт обвинувачення. Суд засудив **Теодозію і Катерину Тимків на півтора року вязниці, Рузю Галів на 1 рік вязниці**, інших підсудних від 6 до 9 місяців вязниці. Розправою проводив с. Хшонщевський, обвинувачував прок. Мосінгович, боронили адвокати: д-р Рогуцький зі Самбора і д-р Ніжанковський з Дрогобича.

—о—

✝ Посмертна згадка.

Петро Кокунько, генерал-отаман кубанського козацтва, помер 15. ц. м. в Земуні біля Бєограду (Югославія) на еміграції. П. Кокунько покінчив технічний інститут у Петрограді, опісля в тому ж інституті військову Академію для старшин генерального штабу. Брав участь у кількох війнах і визначився великою хоробрістю. З вигляду був дуже подібний до Тараса Бульби. Кубанські козаки, що живуть у Бєограді, щиро оплакують смерть свого отамана. В. И. П.!

—о—

Спорт.

ТРЕНІНҐИ БОКСЕРІВ УКРАЇНИ.

Тренінґи боксерів України почалися вже від 2 тижнів. Вони відбуваються кожного вівтірка й четверга в Луговому Городі від год. 5—7 попол. Україна зголошує 2 дружини до боксерських мистецтв, а саме І до мистецтв А-класи й запасову до мистецтв Б-класи. Всі що мають охоту стати членами боксерської секції України, можуть зголошуватися перед кожним тренінгом.

АКТОРИ НА СТАРТІ.

У. С. К. Ґонг — Ж. К. С. Трумпельдор 4:2 (2:0).

КОПИЧИНЦІ. Ґонг грав в ослабленому складі, без грачів розбитих минулої неділі на змаганнях з теребовельською Спартою. Ворота отрімали Маленький (2), Сузер (1) і Сліпенький (1). Судди п. Гошовський.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 20. 6. год. 20. „Пірат".

Середа 21. 6. год. 20 „Пірат".

Четвер, 22. 6. год. 20 Виступ Балету Парнеаля.

Пятниця 23. 6. год. 20 Виступ Балету Парнеаля.

Субота 24. 6. год. 20 Виступ Балету Парнеаля.

Театр Гімнородностей.

Від понеділка 19. 6. до середи 21. 6. вистав нема.

Четвер 22. 6. год. 19.30 Відчит д-ра Й. Бікельса.

Пятниця 23. 6. і субота 24. 6. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЧОРТКІВ:

20. 6. Циганське кохання.

21. 6. Цариця Грузії.

22. 6. Муза на офсайді.

23. 6. Кирвас з Львова.

З Чорткова їде театр до Борщева, Заліщик і Городенки.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РІВНО:

20. 6. Бейталанна.

21. 6. За молдавський престіл.

Український Хор Дм. Котка.

20. 6. Соколівка.

21. і 22. 6. Жабє.

23. 6. Ворохта.

Українська Капеля кобзарів-бандуристів Степана Орача.

20. 6. Підгірків.

21. 6. Миколаїв.

22. 6. Гринів.

КІНА.

АМПІР: „В кайданах любови".

АПОЛЬО: „Поза скобками життя".

АТЛЯНТИК: „Вязень ч. 4328".

БАЙКА: „Княжатко".

БАЛТИК: „Кінець пані Шеней" і „Милий джентельмен".

ВАНДА: „Німий герой" і „На хмарочосі".

ҐРАЖИНА: „Навернений грішник", „З піснею крізь життя".

ЕВРОПА: „Залюблені вороги" і „Клопоти малої пані".

КАСІНО: „Утеча в незнане".

КОПЕРНИК: „Серця вуличників".

МАРУСЕНЬКА: „Знахар" і „Проф. Вовкур".

МЕТРО: „Капітан Тейльор" і „Гра життя".

МУЗА: „Всюди жінка" і „Бльонд небезпека".

МІРАЖ: „Закохана пані".

ПАКС: „Збунтована" й додатки.

ПАЛЯС: „Два чоловіки пані Віні".

РАЙ: „Царський кур'єр".

РІЯЛЬТО: „Шалений хлопець".

РОКСІ: „Підозріння" і колір. додатки.

СВІТ: „Спокуса" з Марл. Дітріх, „Королева джунглів".

СВЯТОВИД: „Пес не мово" і „Борнео".

СТИЛЕВЕ: „Володарка" й ревія.

ТОН: „Люди з завулка" і „За заслоною".

УТІХА: „Експрес на шляху індіям" і ревія.

ХИМЕРА: „Мала міс Бродвей".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 20. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Музика з пл., 8.15 Хворі з уроєння, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Попул. музика з плит, 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господ. вістки, 14.45 Каяком по наших ріках і озерах, 15.00 Попул. концерт, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Авт. гутірка, 16.20 Спів. речіт., 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Гутірка, 17.10 Фінляндія — снопи-муз. авд., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Квинт. Бетговена, 19.00 Авдиція для робітників, 19.30 Орх. з Познаня, 20.25 Хлібор. гутірка, 20.35 Спорт. 20.40 Інформ. вістки 21.00 Симф. концерт з фестивалю в Кракові, 22.05 Дипльомат. приготова Вел. Війни, 23.25 Ост. вістки, 23.30 Закінчення авдиції.

Ощадний

ч. ФЕДЕРА

найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гигієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2. Коперника 15 а, Галицька 16.

СЕРЕДА, 21. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для школи, 8.10 Музика з пл., 8.15 Гутірка, 8.25 Турист. вістки, 11.30 Авдиція для новобранців, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Інформ. газетка в укр. мові, **13.10 Концерт пісень хору „Сурма" під дир. О. Плешкевича**, 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Госп. вістки, 14.45 „Веселий мандрівник" з муз., 15.15 Попул. музика сальов. орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Авт. гутірка, 16.20 Концерт академ. хорів, 16.45 Гутірка про квіти, 17.00 Вістки з міста й пров. 17.10 Форт. речіт., 17.35 Гутірка, 17.45 Попул. музика з пл., 17.50 Гутірка про жінку-господиню, 18.00 Спів. речіт., 18.30 Симф. Моцарта, 19.00 Театр Уяви, 19.30 Орх. з Вильна, 20.10 Військ. відчит., 20.25 Хлібор. гутірка, 20.35 Львов. спорт. вістки, 20.40 Вечір. денник, 21.00 Шопен. речіт., 21.40 Літер. новини, 22.00 Розр. концерт, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЧЕТВЕР, 22. ЧЕРВНЯ 1939

7.00 Ран. денник, 7.15 Музика з пл., 8.20 Спорт. гутірка, 11.30 Авдиція для новобранців, 12.03 Полуд. авдиція, 13.00 Попул. музика в пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господ. відомки й львів. біржа, 14.45 Авдиція для молоді про військо, 15.05 Популярна музика орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Авт. гутірка, 16.20 Віол. речіт., 16.45 Відчит, 17.00 Вістки з міста й пров., завтр. програма, 17.10 Концерт солістів, 17.45 Відчит про приципію, 18.00 Клярн. твори, 18.30 Форт. твори, 19.00 Літер.-лікар. нарис, 19.20 Фільм. перегляд, 19.30 Симфон. музика XX ст., 20.15 Резерва, 20.25 Фрагмент з селян. читанки, 20.35 Львов. спорт. вістки, 20.40 Інформ. авдиція, 21.00 Муз. гутірка, 21.30 „Еспан. година" опера, 22.30 Франц. симф. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 20. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 16.00 Розр. концерт, 20.15 21.00 Симф. концерт, 22.35 23.00 Танк. музика, БЕРЛІН 19.00 Опер. мельодії, 20.15 21.00 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.40 18.00 Циган. музика, 19.25 20.00 Легка музика, 21.10 Голлянд. нар. пісні, 22.00 Орх., БРАТИСЛАВА 19.30 20.00 21.05 Концерт, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Попол. музика, 17.00 Конц. шк. хорів, 17.30 Розр. музика, 19.15 Вес. музика, 20.30 21.00 Камер. концерт, 21.15 Пісні, МІЛЯНО 17.15 Скрипк. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Аніма аллегра" оп., ПРАГА 16.00 Попул. концерт, 17.15 Розр. музика, 18.30 Оперет. мельодії, 22.10 Концерт лявреатів, РАДІО ПАРІ 18.15 20.30 21.00 Камер. музика, РИМ 17.15 23.15 Танк. музика, 22.00 Форт. речіт.

СЕРЕДА, 21. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 16.00 17.00 22.30 Розр. концерт, 21.00 Симф. орх., БЕРЛІН 17.30 Солісти, 19.00 Танк. музика, 19.15 Нар. пісні, 20.45 21.00 Симф. концерт, БУДАПЕШТ 18.00 Лег. музика, 19.25 Скрипк. речіт., 22.00 23.00 Опер. орх., БРАТИСЛАВА 17.10 Словацька нар. музика, 19.40 Орх. балал., 20.20 21.00 Легка музика, 22.15 Болгар. музика, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Солісти, 19.15 Орх., 22.20 Квінт. Моцарта, 23.00 Нічний концерт, МІЛЯНО 17.15 23.15 Танк. музика, 21.00 Квартет, 22.15 Розр. музика, ПРАГА 17.45 Франц. спів, 18.30 Орх., 20.20 Танк. музика, 21.00 Симф. Сука, 23.00 Серенада Двожака, РАДІО ПАРІ 18.30 Пісні, 19.30 Віольон. речіт., 20.30 21.00 Румун. музика, 22.00 23.00 Легка музика, РИМ 17.15 Оргам. музика, 21.50 22.00 Розр. музика, 22.30 Камер. концерт.

ЧЕТВЕР, 22. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 17.10 Попул. музика, 19.00 Пісні, 20.15 21.00 Вес. музика, БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.00 Пісні, 19.15 Веч. музика, БУДАПЕШТ 17.10 18.00 Опер. концерт, 18.50 19.00 Джез. музика, 19.35 20.00 Мадяр. нар. музика, 20.55 Сонати Дебусія, 21.00 22.00 Циган. музика, 23.00 Танк. музика, БРАТИСЛАВА 17.25 Сонати, 19.30 20.00 Джез. музика, 21.10 Орх., ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Попол. музика, 18.15 Сучасна форт. музика, 20.15 Розр. музика, 21.15 Камер. концерт, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.10 Розр. музика, 23.00 Танк. музика, ПРАГА 17.30 Концерт хору чеських учителів, 18.30 Розр. музика, 21.30 22.10 Орхестра, 23.00 Чеська музика, РАДІО ПАРІ 19.10 Орх., 20.30 Форт. речіталь, 21.00 22.00 Концерт з церкви, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Гльорія" оп.

Радіокутик.

РАДІОТЕХНІЧНИЙ ВИШКІЛ УЧНІВ.

До програми італійської шкільної радіофонії призначеної для середніх шкіл, введено авдиції з ділянки радіотехніки, зокрема праці радіофонічних станцій. Начальний директор радіофонічного тов. ЕІАР промовив в авдиції для учнів перед мікрофоном, оповідаючи їм про працю радіофонічної станції й таким чином започаткував нову ділянку у програмі шкільної радіофонії.

РУМУНСЬКО-ФРАНЦУСЬКА МУЗИЧНА ЗАМІНА.

З нагоди румунського народнього свята, французька радіовисильня Радіо-Сіте у Парижі надала великий концерт музики відомого румунського композитора Голестана під проводом румунського дириґента Патіна. Дня 14. липня у день французького народнього свята, знов букарештенська радіовисильня надасть концерт французької музики. Крім того французький регент Біжот поїде до столиці Румунії, де дириґуватиме двома концертами. Один відбудеться у Фільгармонії, другий у радіо.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 17. червня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2.50
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.95

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

СПОВІСТКИ.

Дирекція Жіночого Торговельного Ліцею Українського Інституту для дівчат в Перемишлі повідомляє, що вступний іспит до І-ої кляси ліцею відбудеться в днях 26. і 27. червня 1939 р. Додаткові зголошення й інформації про ліцей приймає до дня 23. червня Дирекція Жіночого Торговельного Ліцею Українського Інституту для дівчат Перемишль, Татарська 4. 1268 2-2

Прив. коед. гімназія Рідної Школи в Тернополі повідомляє, що вступні іспити до І. кл. гімназії розпічнуться 22. червня в год. 9 до вищих кляс гімназії II, III, IV 22. червня в год. 8. Іспити до всіх кляс гімназії триватимуть від 22. до 24. вересня. До ліцею вносити подання 21.—23. червня. Письменний іспит до ліцею відбудеться 24. червня в год. 8, а устний 26. червня. Розпорядком Міністра В. і П. О. з дня 20. V. 1939. Нр. II С. 1953/39 гімназія Р. Ш. в Тернополі одержала права державних шкіл від початку шкільного року 1939-40. 1285

Тов. Окр. Відділ „Взаїмна Поміч Укр. Вчительства" в Калуші складає щиру подяку Вс. о. сов. В. Тисовському за участь у „Свяченім", яке влаштувало товариство для своїх членів. При тій нагоді складає зол. 20.— на „Рідну Школу" як непринятий гонорар Вс. о. Тисовським за духовні чинности при „свяченім". 1281

КУПНО — ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛЕТИ СОТНІ „Coventry Eagle" „Wanderer", „Bismark", „Birmingham", по найдешевших цінах поручає **Ігнаци Роман**. Спілка з обм. відп. **Львів, Леґіонів ч. 27.** 80/55 1—7

ЛІТНИЩА

ГРЕБЕНІВ — Вілля урядовців Дністра в просторім гарнім городі, близько пляжі, поручає вигідні сонячні кімнати з бальконами. Інформації: Давчук, Дністер, Руська 20, тел. 205-47. 1280 1—3

СЕСТРИ ВАСИЛІЯНКИ В ПІДЛЮТІМ приймають літників, лише пані. Здоровий харч, поміркованi ціни. Ніякого позволення від влади не треба. Сестри Василіянки, п. Осмолода Підлюте. 1274

В ГАРНІЙ лісистій околиці близько Львова, догідне літнище з утриманням для кількох осіб від 1-го липня. Зголошення Лішнівська, Яворів, Костюшка 18. 1229 3—3

Станції.

ДБАЙЛИВІ РОДИЧІ гладають заздалегідь приміщення для дітей на шк. рік 1939-40. Сонячне мешкання, здоровий харч, педагогічну опіку, фортепіян до вправ у найздоровішій дільниці Львова поручає Волошакова, Війтівська 22, І. п. 1273 2-3

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за ґарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 (24)

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайноги 1. 1254 2-10

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську міняємо за наймодніші бельські матеріяли. — Телефон 270-25. 1258 1-4

ОГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС.

Дирекція Кооперативи „Народний Базар і Українська Книгарня" в Станиславові вул. Собіського 20 розписує отсим конкурс на управителя склепу. Платня по умові.

Кандидати з практикою в того роду крамницях і академічною освітою надішлють свої зголошення до 25. червня 1939 р. В зголошенню подати вимоги що до платні. Долучені документи в відписах. Неуззглянені зголошення остануть без відповіди. 1284

СПОРТОВІ
ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

966 14—15

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговуватися може купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціннях друків:

Zawiadomienie wysyłkowe

Gazetowa książka nadawcza оправлена (120 карток) зол. 2.—, оправлена (200 карток) зол. 3.—

Książka rozsyłkowa на 480 почт. уряд. зол. 2.—, на 960 почт. уряд. зол. 4.—

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТИ!

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук. Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.